

PERTUNMAAN KUNTA
Talousarvio ja toimintasuunnitelma
vuodelle 2024
Taloussuunnitelma vuosille 2025–2027

Kunnanhallitus 11.12.23 § 145
Kunnanvaltuusto 18.12.23 § 50

Maailman ja Pertunmaan kunnan kirjat sekaisin

Venäjä hyökkäsi raakalaismaisesti Ukrainaan helmikuussa 2022. Sota jatkuu eikä loppua näy. Gazan alueella lokakuun alusta 2023 lähtien Israel ja äärijärjestö Hamas ratkovat keskinäisiä välejä ennennäkemättömällä tuhovoimalla ja siviiliuhreilla. Suomi liittyi Natoon 4.4.23. Tätä kirjoittaessa Venäjä on aloittanut hybridioperaation Suomen itärajalta. Välineenään Venäjä käyttää maahanmuuttajia, joita on ohjattu rajalle hakemaan turvapaikkaa. Suomi on sulkenut itärajan. Venäjän tavoitteena on todennäköisesti aiheuttaa maailmalla ja erityisesti länsimaissa yhteiskunnallista hämmennystä sekä hajaannusta.

Pertunmaalle asetettiin toistamiseen valtiovarainministeriön nimeämä arviointiryhmä. Ensimmäinen oli syksyllä 2021. Arviointiryhmän 17.11.23 ehdotuksen mukaan Pertunmaa kunnan taloudelliset edellytykset asukkaiden palveluiden turvaamiseen ovat vaarantumassa. Valtiovarainministeriön tavoitteena on saattaa kuntaliitosneuvottelut päätökseen 1.1.25.

Mielestäni ketään ei ole syytä osoittaa syylliseksi ja eikä jauhaa tehtyjä mahdollisia virheitä. Tilanteiden ennakoitua olisi takuuvarmasti voitu tehdä jo vuosia aikaisemmin. Toivon, että sanallistaminen jätettäisiin sivuun kuten "mitä minä sanoin", "ehdotin jo aikaisemmin toimenpiteitä", "jos viranhaltijat tai päätöksentekijät olisivat ymmärtäneet" tai "tehtävissä olisi toiset henkilöt, tilanne olisi toisenlainen".

Keskeisin ja suurin syy kunnan kurimukseen ovat olleet sote-kustannukset. Vuonna 2016 allekirjoitettiin perussopimus ja vuonna 2017 aloitti Essote. Tavoitteena olivat säästöt. Pian Essoten aloittamisesta tavoitteeksi asetettiin kulujen pitäminen lähtötasolla. Mikään ei ole pitänyt.

Taloudelliset vaikutukset eivät suinkaan päättyneet Essoten lopettamiseen 31.12.22 vaan jatkuivat Etelä-Savon hyvinvointialueen Eloisan aloittamiseen 1.1.2023. Kunnista siirtyi hyvinvointialueille 12,64 % verotuloja ja sote-kustannusten siirtolaskelmien mukaisia kuluja Pertunmaan kunnasta lähes 10 miljoonaa euroa.

Kunnan budjetista siirretyt verotulot ja sote-kustannukset aiheuttivat sen, että kunta joutui ensimmäisen kerran vuonna 2023 maksamaan valtionosuutta valtiolle. Sama tie jatkuu. Vuoden 2024 talousarviossa kunta joutuu maksamaan valtiolle 522 046 euroa. Kunnalla ei ole minkäänlaisia edellytyksiä selvittää taloudellisesti. Arviointiryhmän jäsenenä suosittelin kunnanvaltuustolle kuntaliitosselvityksen aloittamista.

Vuoden 2024 talousarviossa vuosikate on -800 190, poistot -375 810 ja todellinen alijäämä -1 176 000. Talousarvion pitää olla ylijäämäinen. Talousarvioon on kirjattu satunnaisia tuloja 1 185 910. Talousarvio näyttää ylijäämää 9 910 euroa. Kunnalla ei ole edellytyksiä investointeihin eikä kehittämistyöhön. Lähes sata vuotiaan, vuonna 1926 perustetun Pertunmaan kunnan tarina, on pian maalissa.

Talousarviossa 2024 on pidetty kiinni asukkaille tärkeistä asioista. Talousarviovuonna mm. Pertuntori, Pertun päivät, liikuntaryhmät, nuorisotyö, (digi)Kaskivalkeat ja yhdistysten avustukset. Kunnan avointa ja läpinäkyvää viestintää pidetään yllä ja asukkaille tiedotetaan sekä järjestetään tilaisuuksia kuntaliitosselvityksen aikana.

Pertunmaa, ihmiset, luonto ja metsät eivät katoa mihinkään. Identiteetti säilyy. Rajat on rakennettu muutettavaksi tilanteen ja toimistoympäristön muuttuessa. Surullinen saa olla, mutta ei toivoton.

Leena Ruotsalainen, kunnanjohtaja

Pertunmaan kunnan toimintasuunnitelma ja talousarvio vuodelle 2024 sekä taloussuunnitelma vuosille 2025–27.

Sisällysluettelo:

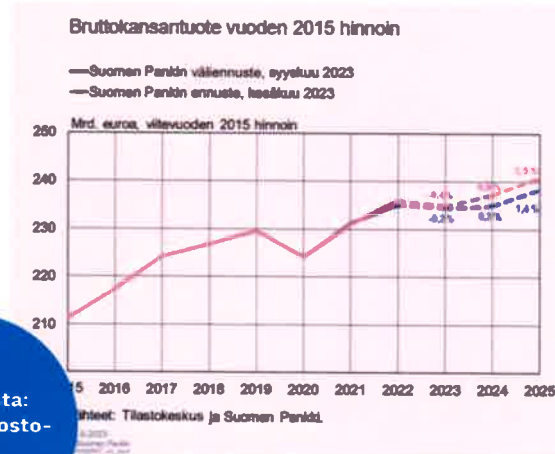
1. Taloudellinen tilanne ja kehitysnäkymät.....	1
2. Kuntatalouden ja Pertunmaan tilanne.....	4
3. Etelä-Savon ja Pertunmaan väestö ja toimintaympäristö.....	9
4. Henkilöstö.....	11
5. Riskit ja uhat.....	12
5.1. Sodat ja yleinen turvattomuus.....	12
5.2. Sään ääri-ilmiöt ja ilmaston muutos.....	12
5.3. Pandemiat.....	12
5.4. Tietotekniikka ja tietoturva.....	13
5.5. Väestön ja kuntien polarisoituminen ja taloudelliset haasteet.....	13
Kunnantoiminta osastoittain	
6. Hallinto- ja talousosasto ja kunnanhallitus.....	14
6.1. Yhdistykset ja kansalaisaktiivit.....	14
6.2. Yritykset.....	14
6.3. Työllisyys ja työllisyyden kuntakokeilu.....	15
6.4. Kuntalaisten edut.....	15
6.5. Asiointipiste.....	16
6.6. Markkinointi ja matkailu.....	16
6.7. Seutukunnallinen ja maakunnallinen yhteistyö.....	16
7. Sivistysosasto sekä sivistys- ja hyvinvointilautakunta.....	17
7.1. Varhaiskasvatus.....	17
7.2. Yhtenäiskoulu.....	17
7.3. Kulttuuri lasten ja nuorten osalta ja Vanha-Rantalalan talomuseo.....	18
7.4. Hyvinvointi ja osallisuus.....	19
7.5. Liikunta ja hyvinvointi.....	19
7.6. Nuorisotyö ja etsivä nuorisotyö.....	19
8. Teknisen palvelujen osasto ja tekninen lautakunta.....	20
8.1. Kiinteistöt.....	20
8.2. Ruokapalvelut.....	20
8.3. Muu kiinteä omaisuus.....	21
8.4. Metsäomaisuus.....	21
8.5. Rakennusvalvonta.....	21
8.6. Jätehuolto.....	21
9. Talousarvio ja tuloslaskelma 2024 ja taloussuunnitelma vuosille 2025-27.....	21
9.1. Talousarvio ja tuloslaskelma 2024.....	21
9.2. Taloussuunnitelma 2025-2027.....	24
Investointiohjelma.....	24
Rahoituslaskelma.....	25
9.3. Käyttötalousosa tulosalueittain.....	26
10. Vesihuoltolaitoksen taseyksikkö.....	37
Taseyksikön toiminnan talousarvio ja –suunnitelma 2022-2027.....	38
11. Liitteet.....	39
11.1. Talousarvion käyttötalousosan rakenne – osasto- ja kustannuspaikkakartta	
11.2. Talousarvion suunnitelma 1.1.-31.12.2024 ulkoinen/sisäinen	
11.3. Henkilöstön määrä	
11.4. Kunnan tietotekniikka ja -liikenne yhteenveto	

1. Taloudellinen tilanne ja kehitysnäkymät

Vuosi 2024 on erilaisten ennusteiden ja kasvunäkymien mukaan aiempaa heikompi. Myönteinen uutinen on inflaation taittuminen. Suomessa hintojen nousu vuodesta 2020 on ollut noin 20 %. Viimeisen mittauksen mukaan inflaatio oli 4,9 % lokakuussa 2023. Euroopan keskuspankki on hillinnyt inflaatiota rajuilla ohjauksorkkojen nostoilla.

Suomen Pankki: Vuoden 2024 kasvunäkymä aiempaa heikompi

- Tuoreimmat taloustilastot ennakoivat hyvin heikkoa loppuvuotta
- Talouden luottamus heikkenee edelleen
- Palvelualojen liikevaihdon nopea kasvu on ohi
- Asuinrakentamisessa jyrkkä käänne heikompaan
- Työmarkkinoilla suunta alaspäin

Positiivista:
Inflaatio & ostovoima

18 Lähde: Suomen Pankki

KUNTA
LIITTO

Kansantalouden ennusteet vuodelle 2024

Laitos	Julkaisu- ajankohta 2023	BKT, muutos %	Työttö- myys- aste, %	Ansiotaso- Indeksi, muutos, %	Inflaatio, %
OECD	kesäkuu	1,2	6,9	..	..
Hypo	heinäkuu	1,0	7,0	3,5	2,5
Danske Bank	syyskuu	0,8	7,0	3,4	2,3
Nordea	syyskuu	0,0	8,0	3,5	2,1
Kuntarahoitus	syyskuu	-0,3	7,7	..	2,3
ETLA	syyskuu	0,8	6,8	3,6	1,9
PTT	syyskuu	0,5	8,5	3,3	2,8
Suomen Pankki	syyskuu	0,2	7,1*	3,6*	1,0
Handelsbanken	syyskuu	0,7	7,2	4,0	2,3
Labore	syyskuu	0,8	6,7	4,0	2,4
VM	lokakuu	1,2	7,2	3,5	2,2
Euroopan komissio	marraskuu	0,8	7,3	..	..
OP	marraskuu	0,0	7,5	3,5	2,2

22.11.2023/Mpunakallio
* Kesäkuun ennuste

KUNTA
LIITTO

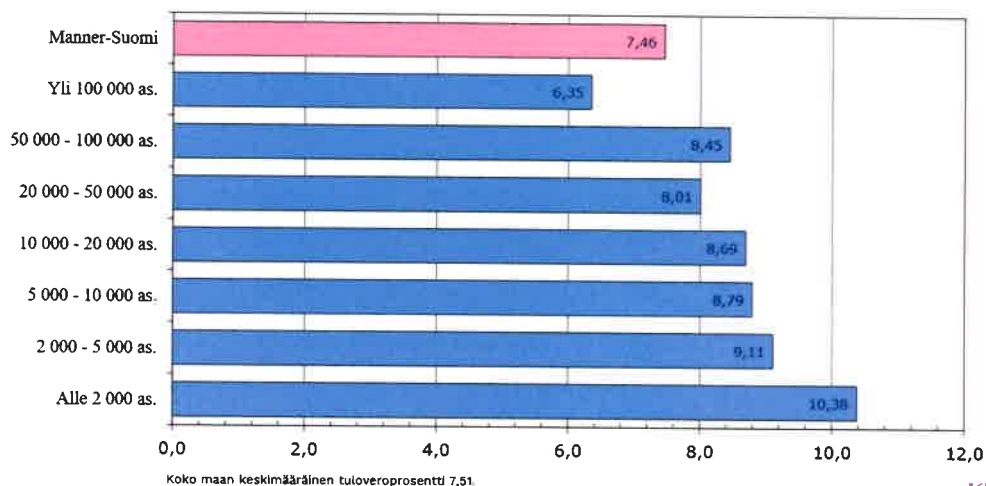
Valtiovarainministeriön julkaiseman kuntatalousohjelman mukaan Suomen talouskehitys pysyy kuluvana vuonna nollan tuntumassa, kun hintojen ja korkojen nousu vähentävät kotitalouksien kulutusta ja investointeja. Inflaation arvioidaan kuitenkin normalisoituvan keskimäärin kahteen prosenttiin vuosina 2024–2027. Vuonna 2024 bruttokansantuote kasvaa 1,2 prosenttia kotitalouksien ostovoiman kohentuessa ja vuonna 2025 talouskasvu vahvistuu 1,8 prosenttiin, kun kulutuksen kasvun lisäksi vihreän siirtymän investoinnit lisäävät kotimaista kysyntää. Talouden toipumisen odotetaan vähentävän työttömyyttä ja lisäävän työllisten määrää vuodesta 2025 alkaen. Vuosina 2026–2027 talouskasvun arvioidaan vaimenevan hieman mutta säilyvän runsaassa 1,5 prosentissa.

Lähes kaikkien kuntien tuloveroprosentit muuttuvat vuonna 2024, sillä ne tulee määrätä 0,1 %-yksikön tarkkuudella. Vuonna 2023 kuntien veroprosentteja alennettiin sote-muutoksen vuoksi 12,64 prosenttiyksiköllä. Vuoden 2024 tuloveroprosentit nousivat 202 kunnassa edellisvuodesta. Varsinaisia tuloveroprosentin nostaneita kuntia oli 88. Loppujen kuntien muutos on pyöristyssäännön mukainen. Tuloveroprosenttia laski 97 kuntaa, joista päätösperäisiä oli 42.

Tuloveroprosentit kuntakokoluokittain ovat alhaisempia yli 100 000 asukkaiden kaupungeissa 6,35 ja korkeimpia alle 2000 asukkaan kunnissa 10,38. Hyvinvointialueet aloittivat 1.1.2023. Veroja ja sote-kustannuksia koskevat siirtolaskelmat lisäävät kuntien välisiä eroja. Pienemmät kunnat ja keskiuuret kaupungit ovat taloudellisten haasteiden edessä erityisesti Itä- ja Pohjois-Suomessa. Merkittäviä talouden tasapainottamistoimia joutuvat tekemään myös mm. Jyväskylä ja Kouvola.

Manner-Suomen tuloveroprosentit kuntakokoluokittain 2024

Verotettavilla tuloilla laskettu painotettu keskiarvo.

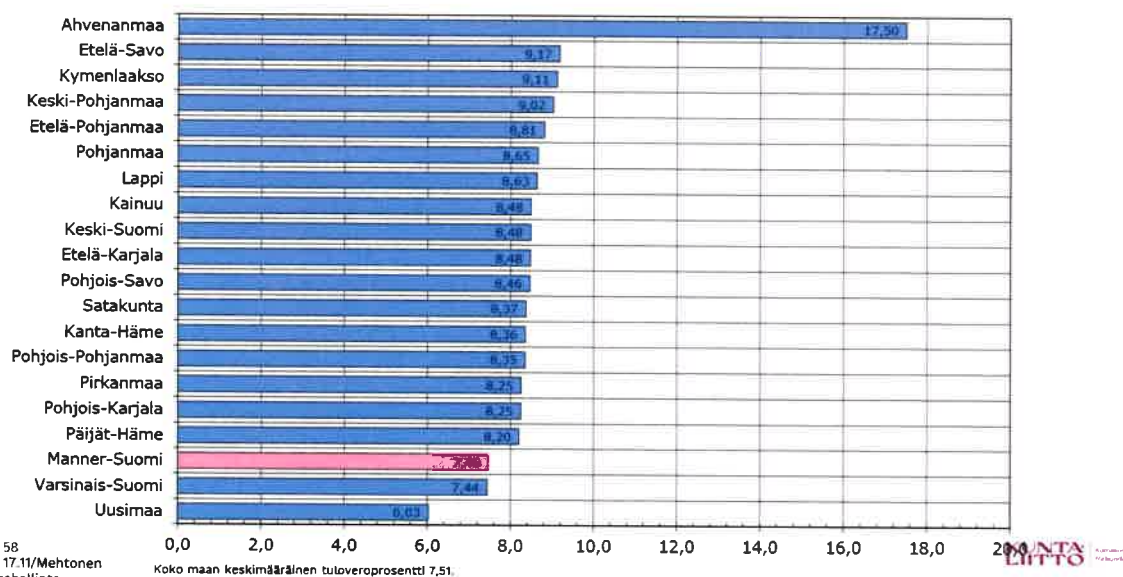
59

Päivitetty: 17.11/Mehtonen
Lähde: Verohallinto

KUNTA
LIITTO

Tuloveroprosentit maakunnittain 2024

Verotettavilla tuloilla laskettu painotettu keskiarvo.

Maakunnista tuloveroprosentti on korkein Etelä-Savossa 9,17.

Hyvinvointialueiden perustamisen myötä valtionosuudet tippuivat kunnissa merkittävästi. Negatiivisia valtionosuuskuntia vuonna 2024 on 14.

Tilanteen vakavuus alkaa näkyä kuntakentässä vuodesta 2024 eteenpäin, kun kustannukset nousevat, talouskasvu kehittyy vaimeasti ja poikkeukselliset veroerät väistyvät kuntien tilityksistä pois. Valtiovarainministeriön 17.11.23 sote-siirtolaskelmat kuntien verotietojen ilmoittamisen jälkeen muuttui merkittävästi. VM:n laskelmien mukaan valtionosuudet vähenevät vuonna 2024 415 miljoonaa. Kyseistä uutista kutsuttiin ”järkyttävän kylmäksi suihkuksi” ja ”kuntatalouden mustaksi perjantaiksi”. Kuntaliitto ilmoitti, että se ei hyväksy yllättäviä lisäleikkauksia kuntien valtionosuuksiin.

Valtiovarainministeriöstä tiedotettiin 23.11.23, että valtionosuuden kokonaistaso pysyy ennallaan vuonna 2024. Hallitus esittää, että laskelmapäivityksen vaikutuksia vuodelle 2024 lievennetään lykkäämällä vuotta 2023 koskevan jälkikäteisen valtionosuuden vähennyksen alkamista vuodelle 2025 ja jakamalla vähennys kolmelle vuodelle. Lisäksi vuodelle 2024 tehdään määräaikainen 192 miljoonan euron (34,70 euroa asukasta kohden) valtionosuuden lisäys. Vastaavasti valtionosuutta vähennettäisiin määräaikaisesti vuosittain 64 miljoonaa vuosina 2025–2027 (11,57 euroa asukasta kohden).

Lopullinen lakimuutosten vaikutus valtionosuusmomentille vs. aiempi kuntiin annettu tieto

Valtionosuuteen kohdistuvat vähennykset valtionosuuslain 57 § ehdotetuin muutoksin	2024	2025	2026	2027
Pysyvä vähennys	-500 597 000	-500 597 000	-500 597 000	-500 597 000
Vuoden 2023 jälkikäteen vähennys	0	-166 866 000	-166 866 000	-166 866 000
Vähennykset yhteensä valtionosuuslain 57 § ehdotetuin muutoksin	-500 597 000	-667 463 000	-667 463 000	-667 463 000
Muutos vähennyksistä suhteessa 10.10.2023 julkaistuihin tietoihin (kuntien tiedossa ollut taso)	-192 522 000	-359 388 000	-462 080 000	-462 080 000

Valtionosuuteen kohdistuvat vähennykset valtionosuuslain 57 § ja 32 § ehdotetuin muutoksin	2024	2025	2026	2027
Vähennykset yhteensä 57 § ehdotetuin muutoksin	-500 597 000	-667 463 000	-667 463 000	-667 463 000
Valtionosuuden määräaikainen lisäys vuonna 2024 ja vähennykset 2025-2027	192 000 000	-64 000 000	-64 000 000	-64 000 000
Vähennykset yhteensä valtionosuuslain 57 § ja 32 § ehdotetuin muutoksin	-308 597 000	-731 463 000	-731 463 000	-731 463 000
Muutos vähennyksistä suhteessa 10.10.2023 julkaistuihin tietoihin (kuntien tiedossa ollut taso)	-522 000	-423 388 000	-526 080 000	-526 080 000

18

2. Kuntatalouden ja Pertunmaan tilanne

Valtiovarainministeriön kuntatalousohjelmassa on asetettu ensimmäisessä julkisen talouden suunnitelmassaan tavoitteeksi, että kansantalouden tilinpidon mukainen kuntahallinnon rahoitusasema on lähellä tasapainoa vuonna 2027. Tavoitteen saavuttaminen edellyttää kuntatalouden tilanteen kohenemistä, sillä julkisen talouden painelaskelman perusteella kuntahallinnon rahoitusasema suhteessa bruttokansantuotteeseen on -0,4 % vuonna 2027.

Hallitusohjelma sisältää myös monia kuntien toimintaan ja talouteen vaikuttavia uudistuksia. Hallitusohjelman mukaisesti kuntien rahoituksen ja valtionosuusjärjestelmän kokonaisuus uudistetaan vastaamaan kuntien uutta roolia ja sote-uudistuksen voimaantumisen sekä TE-uudistuksen jälkeistä tilannetta. Hallituksen esitys on tarkoitus antaa eduskunnalle keväätuntokaudella 2025, ja uuden lainsäädännön tulla voimaan 1.1.2026. Myös TE-palveluiden rahoitusmallia tarkistetaan ja työvoimapalveluiden lakisääteistä palveluprosessia kevennetään.

Kuntien toimintaedellytysten vahvistamiseksi hallitus käynnistää kuntien normituksen keventämishajelman, johon kytketään kaikki kuntia ohjaava sektorilainsäädäntö soveltuvin osin. Käynnissä olevaa kiinteistöverouudistusta jatketaan. Kiinteistöverouudistuksessa päämääränä on saattaa rakennusten ja maapohjien verotusarvot vastaamaan paremmin niiden todellisia käyviä arvoja. Hallituksen lainsäädäntösuunnitelmassa hallituksen esitys on kaavailtu annettavaksi keväällä 2024.

Kunnallisveroprosenttiin kohdistuu nousupainetta kaikissa kuntakoryhmissä vuosina 2024–2027, mutta koko maan tasolla kunnallisveron laskennallinen korotuspaine pysyy suhteellisen maltillisella tasolla. Vuonna 2023 negatiivisen vuosikatteen kuntia on vain muutama, mutta kehyskauden loppua kohden määrä nousee pienissä kuntakoryhmissä.

Veropohjan heikkeneminen voi muodostaa uhkan varsinkin pienemmissä kuntakoryhmissä, jos väestöennusteen mukainen demografia- ja muuttotappiokehitys jatkuu ennustetun kaltaisena. Myös niiden kuntien lukumäärä, joiden taseessa on kertynyt alijäämää, kasvaa kehyskauden loppua kohden.

Kuntien negatiiviset valtionosuudet säilyvät ennallaan. Pertunmaan kunnan negatiivinen valtionosuus vuodelle 2024 on 522 046 euroa.

Kunnallisverokynnys nousee vuonna 2024. Mediaanitulo Pertunmaalla on 18 936 euroa. Monet palkansaajat jäävät Pertunmaalla kunnallisverokynnyksen alapuolelle, joka luonnollisesti vähentää kunnallisveron määrää.

Pertunmaan kunnan vuoden 2024 tuloveroprosentti on 8,9 %.

Kunnallisverokynnys nousi vuonna 2024

Palkansaaja ryhtyy maksamaan kunnallisveroa noin 18 000 euron vuosituloista.

Eläkeläinen ryhtyy maksamaan kunnallisveroa noin 13 600 euron vuosituloista.

Etuudensaaja ryhtyy maksamaan kunnallisveroa noin 4 000 euron vuosituloista.

61 Oletus: Keskimääräinen kunnallisvero 7,38 %, vain viran puolesta myönnettävät vähennykset.
Lähde: Veronmaksajain Keskusliitto

KUNTA
LIITTO

Kunnan yleinen kiinteistöveroprosentti vuodelle 2024 on 1,05 %, vakituisten asuinrakennusten veroprosentti 0,65 %, muiden asuinrakennusten veroprosentti 1,30 %, yleishyödyllisten yhteisöjen kiinteistöveroprosentti 0,00 %, voimalaitokset 3,00 %, rakentamaton rakennuspaikka 3,00 % ja maapohjan veroprosentti on 1,3 %.

Pertunmaan kunnan vesilaitoksen taksoja korotetaan vuodelle 2024: vesilaitoksen taksoja korotetaan 10 % ja Jätevesilaitoksen taksoja korotetaan 20 %. Lisäksi taksojen korotetaan vuodelle 2025: vesilaitos: 10 % ja jätevesi: 18 %

Henkilöstösivukulut pienenevät vuonna 2024 sairausvakuutusmaksujen ja työttömyysvakuutusmaksujen osalta. Työnantajat maksut ovat keskimäärin vuonna 2024 22,4 %. Vuodesta 2025 lukien työnantajan maksut lähtevät nousuun.

Kuntatyönantajan sosiaalivakuutusmaksuja

prosenttia maksun perusteena olevasta palkasta

MAKSU	2022	2023	2024*	2025*	2026*
Sairausvakuutusmaksu	1,34	1,53	1,16	1,35	1,33
Työttömyysvakuutusmaksu	2,05 ^{a)}	2,06 ^{b)}	1,09 ^{c)}	1,09 ^{d)}	1,09 ^{e)}
Kevan jäsenyhteisön eläkemaksu yhteensä, keskimääräinen työnantajan osuus	20,34	19,81	19,6	19,6	20,0
Työnantajan osuus palkkaperusteisesta eläkemaksusta ^{a)}	16,84	16,85	16,85	16,8	17,25
Tasausmaksu (suhteessa Kevan jäsenyhteisöjen palkkasummaan) eläkemenoperusteinen maksuosa 2022 ^{a)}	3,5	2,96	2,75	2,75	2,75
Valtion eläkejärjestelmän kuntasektorin maksu, keskimääräinen työnantajan osuus	16,57	16,38	16,4	17,3	17,3
Muut erät (keskimäärin)	0,70	0,7	0,7	0,7	0,7
TYÖNANTAJAN MAKSUT KESKIMÄÄRIN	24,26	23,96	22,4	23,6	24,0
Maksumuutos, %-yksikköä ed. vuodesta	-0,39	-0,30	-1,5	+1,2	
Vakuutetun eläkemaksu (alle 53v. tai yli 62v.)	7,15	7,15	7,15	7,15	
Vakuutetun eläkemaksu (53-62v.)	8,65	8,65	8,65	8,65	

- 0,50 % palkkasumman ensimmäiseen 2 197 500 euroon asti
- 0,52 % palkkasumman ensimmäiseen 2 251 500 euroon asti
- 0,27 % palkkasumman 2 337 000 euroon asti
- Palkkasummarajan ylittävältä osalta. Rajan alla maksu olisi 0,27 %.
- Palkkaperusteinen eläkemaksu on kokonaiseläkemaksu, joka sisältää työnantajan ja työntekijän eläkemaksun sekä työkyvyttömyyseläkemaksun. Eläkemenoperusteinen maksu muuttui vuonna 2023 tasausmaksuksi. Taulukossa tasausmaksulla kerättävä summa suhteutettu Kevan jäsenyhteisöjen koko palkkasummaan. Työntantajakohtaiset maksut Kevan verkkopalvelussa.
-

Maksut 2024 yhteensä: -1,50 %-yks.

14 Lähde: Eläketurvakeskus, Valtiovarainministeriö, valtioneuvosto, KeVa 13.10.2023

KUNTA LIITTO

Kunta-alan tulevien vuosien suuri haaste on eläköityminen. Kunta-alalta eläköityy 32 % työntekijöistä. Yhdeksässä maakunnassa eläköitymien on yli 35 % ja Etelä-Savossa 37,7 %. Vastaava luku Etelä-Savon hyvinvointialueella Eloisalla on 34,5 %. Ylipäätään henkilöstön saaminen, ja erityisesti koulutetun ja osaavan, tulee vaikeuttamaan myös julkisia palveluita yritysten lisäksi.

Näin kunta-ala eläköityy

Arvio eläkkeelle jäävistä kuntatyöntekijöistä 2024-2033*

Kunta-alan eläköitymisennuste maakunnittain 2024-2033

Maakunta	Eläköityvät	%
A Ahvenanmaa	1 123	27,7 %
B Etelä-Karjala	2 416	37,7 %
C Etelä-Pohjanmaa	4 044	34,4 %
D Etelä-Savo	2 752	37,7 %
E Kainuu	1 594	36,5 %
F Kanta-Häme	3 210	34,0 %
G Keski-Pohjanmaa	1 674	32,2 %
H Keski-Suomi	4 953	33,6 %
I Kymenlaakso	3 292	37,4 %
J Lappi	3 961	36,6 %
K Pirkanmaa	9 764	32,2 %
L Pohjanmaa	3 913	31,6 %
M Pohjois-Karjala	3 363	37,3 %
N Pohjois-Pohjanmaa	7 681	32,7 %
O Pohjois-Savo	5 812	35,8 %
P Päijät-Häme	3 612	36,0 %
Q Satakunta	3 935	35,5 %
R Uusimaa	31 661	28,6 %
S Varsinais-Suomi	8 449	32,7 %
Koko maa	107 207	32,3 %

KEVA

*työ- ja virkasuhteiset vakuutetut 31.3.2023 kuntien, kuntayhtymien ja laitosalatyöntekijöiden palveluksessa

Kunta-alan 25 suurinta ammattiryhmää, eläköityminen seuraavan 10 vuoden aikana

Ammattiryhmä	Työttömyyseläkkeet, %			Kallit eläkkeet, %				
	Vanhuseräkkeet, %	Osatyöttömyyseläkkeet, %	Yht. %	Vanhuseräkkeet, %	Osatyöttömyyseläkkeet, %	Yht. %		
Peruskoulun yläkoulun ja lukion opettajat	23,0	2,9	3,1	29,0	11 380	1 549	1 411	14 340
Päiväläiden yms. lastenhoitajat	17,5	4,2	4,5	26,2	6 256	1 017	1 489	9 362
Vierailijavastuun opettajat	17,4	3,8	4,3	25,5	3 768	923	832	5 522
Koulunjohtajavastuut	16,3	4,5	6,1	27,0	3 214	1 201	888	5 302
Lukionopettajat	21,3	1,7	2,3	25,2	4 151	451	328	4 930
Hallinnon ja elinkeinon kehittämisen erityisosaajat	19,0	3,7	4,0	26,7	2 110	448	409	2 968
Erityisopettajat	23,8	3,5	5,0	32,4	2 466	520	366	3 352
Sairaala- ja laitospäälliköt	31,3	5,5	7,5	44,3	2 611	627	457	3 696
Kirjasto- ja kulttuurin johtajat	32,6	4,9	8,1	45,6	2 177	539	325	3 041
Lähihoitajat	15,0	4,0	5,3	24,2	997	345	263	1 604
Avustajat lastityöntekijät	27,9	6,3	7,4	41,6	1 817	483	413	2 712
Vastuuhoitajat	37,8	4,6	4,3	46,7	2 244	254	275	2 773
Sosiaalialan ohjaajat	17,1	5,0	6,2	28,3	676	245	199	1 119
Perhepäivähoitajat	36,3	4,8	6,4	48,2	1 117	199	144	1 460
Opetusalan johtajat	40,2	3,8	4,1	48,2	1 184	122	113	1 419
Silvoajat	33,4	6,1	7,0	46,5	944	198	172	1 313
Kokit, leikkajat ja kylväjä	31,2	4,6	4,9	40,8	861	135	132	1 128
Nuorisotyön ohjaajat	7,2	4,9	7,4	19,5	198	203	135	536
Henkilöstöhallinnon avustajat	20,5	5,7	10,1	36,3	560	276	156	992
Ravintolaesiintyjät ja vuoropäälliköt	32,8	4,9	4,6	42,3	896	126	134	1 157
Kirjasto- ja kulttuurin johtajat	34,6	6,0	7,0	47,6	941	189	162	1 292
Sairaanhoitajat	13,9	3,9	3,4	21,2	354	87	100	541
Johtajien sijaiset ja osastosihteerit	31,8	4,5	5,0	43,3	745	116	153	1 015
Maitokasvattajat	29,0	4,5	9,3	44,9	661	212	148	1 020
Lastenhoitajien johtajat	33,5	3,5	3,8	40,8	682	77	71	830

Alkavien eläkkeiden jakauma ja osuus kalkista vakuutetuista 2024-2033

Pertunmaan kunnan taloudellinen tilanne on ollut erittäin vaikea vuodesta 2018 lukien. Kunta on joutunut arviointimenettelyyn vuonna 2021 ja toistamiseen 2023. Konsernitilinpäätöksen taseeseen on kertynyt alijäämää yli sallitun rajan. Arviointimenettely käynnistyy jos asukasta kohden on kertynyt alijäämää kunnan

viimeisessä konsernitiilinpäätöksessä vähintään 1000 euroa ja sitä edeltävänä vuonna vähintään 500 euroa. Pertunmaan konsernitiilinpäätöksessä 2021 asukasta kohden kertynyt alijäämä oli 1746 ja vuonna 2022 2006 euroa.

Edellytykset turvata asukkaille lainsäädännön edellyttämät palvelut eivät toteudu. Taloudellisten realiteettien lisäksi arvioon sisältyy tulevien vuosien muut olosuhteet, kuten väestölliset, maantieteelliset ja elinkeinorakenteelliset tekijät.

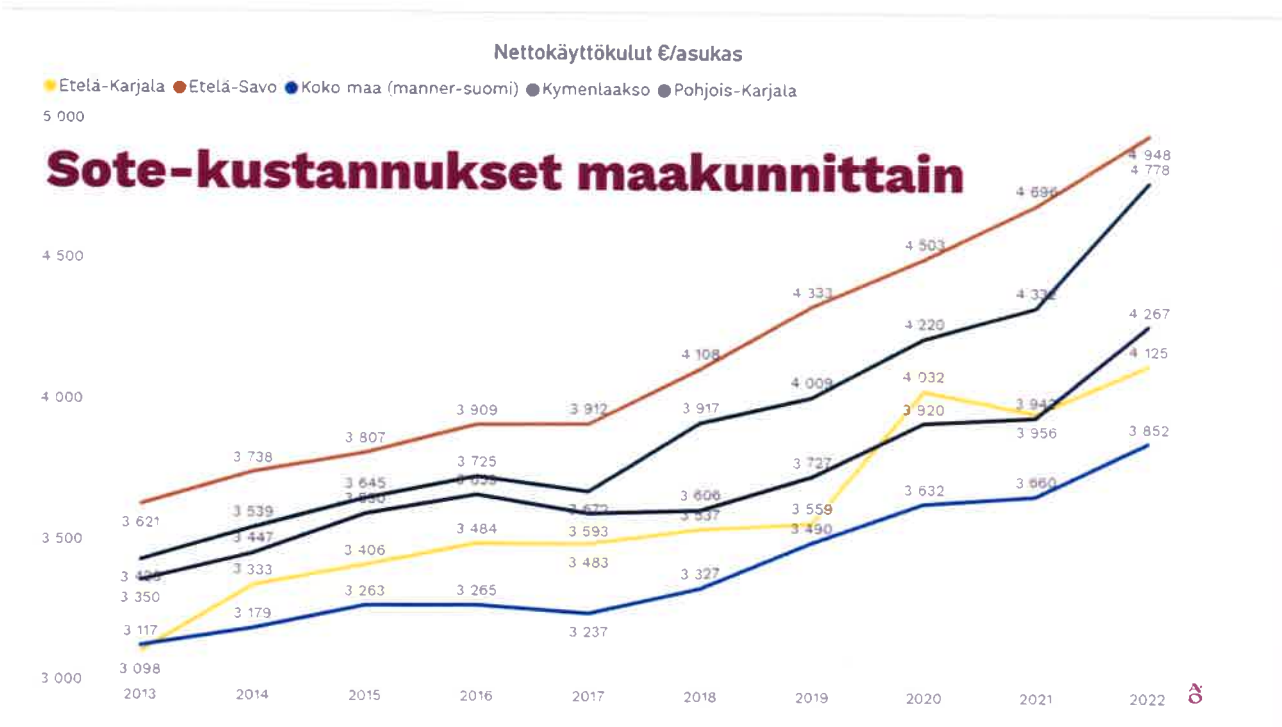
Konsernin lisäksi emokunnan taseeseen on kertynyt alijäämää vuodesta 2018 lähtien. Talouden erityisestä heikkoudesta kertoo se, että emokunnan vuosikate on ollut viimeisen viiden vuoden aikana vain kerran positiivinen eli vuonna 2020. Konsernin osalta vuosikate on ollut lievästi positiivinen vuosina 2020 ja 2021. Emokunnan ja konsernin osalta vuosi 2022 on ollut kaikkein heikoin.

Pertunmaan viime vuosien talouden heikkoutta selittävät pääosin voimakkaasti kasvaneet sosiaali- ja terveydenhuollon kustannukset.

Tärkeänä huomiona vuoden 2024 talousarvioon ja tulevien talousvuosien 2025–27 vaikuttavat vuoden 2022 tilinpäätösten perusteella tehdyt verotulojen ja sote-kustannusten siirtolaskelmat, joista muodostui kunnan talouteen lopullinen ylittämätön yhtälö.

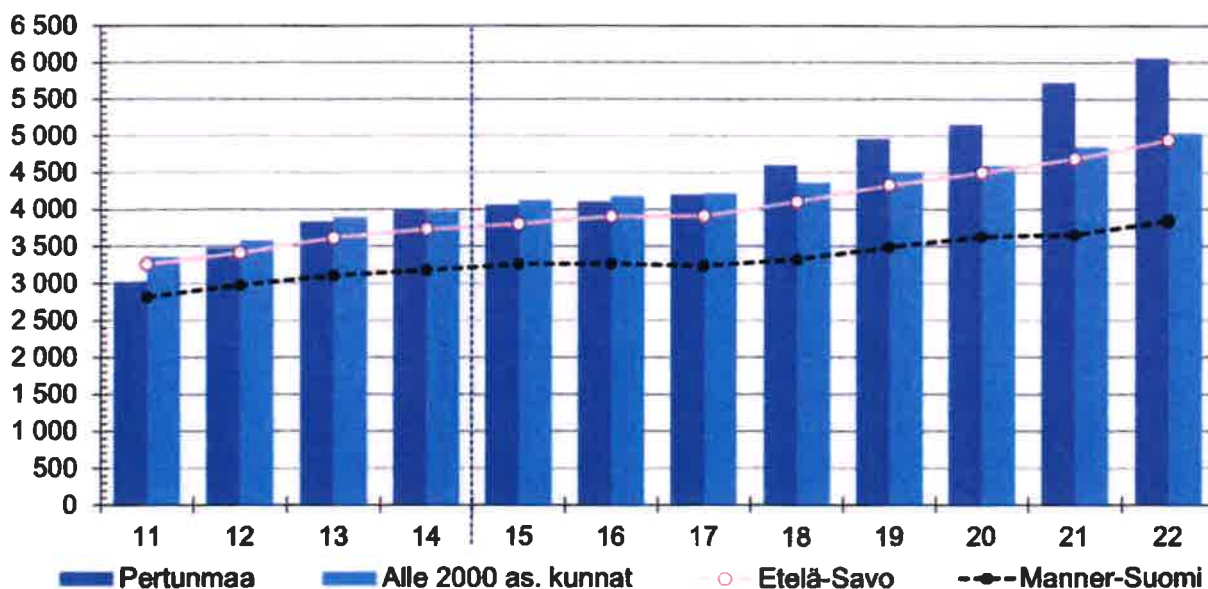
Arviointiryhmän raporttiin on kirjattu: Pertunmaan viime vuosien talouden heikkoutta selittävät pääosin voimakkaasti kasvaneet sosiaali- ja terveydenhuollon kustannukset. Huomion arvoista on se, että vaikka yleisesti sosiaali- ja terveydenhuollon kustannukset ovat olleet vahvassa kasvussa viime vuosina, niin Pertunmaan kustannukset ovat kasvaneet vielä viiteryhmiä enemmän vuodesta 2018 lähtien. Kehitys on ollut jopa Etelä-Savon maakuntien vertailussakin selvästi korkeampaa kuin muissa Etelä-Savon kunnissa. Yksittäisellä kunnalla on ollut vain rajalliset mahdollisuudet vaikuttaa sote-kustannusten kehitykseen, arvioidaan arviointiryhmän raportissa.

Etelä-Savon maakunnan kustannukset ovat olleet kaikkein korkeimpia.

Sote-kustannukset Pertunmaalla per/asukas/euro.

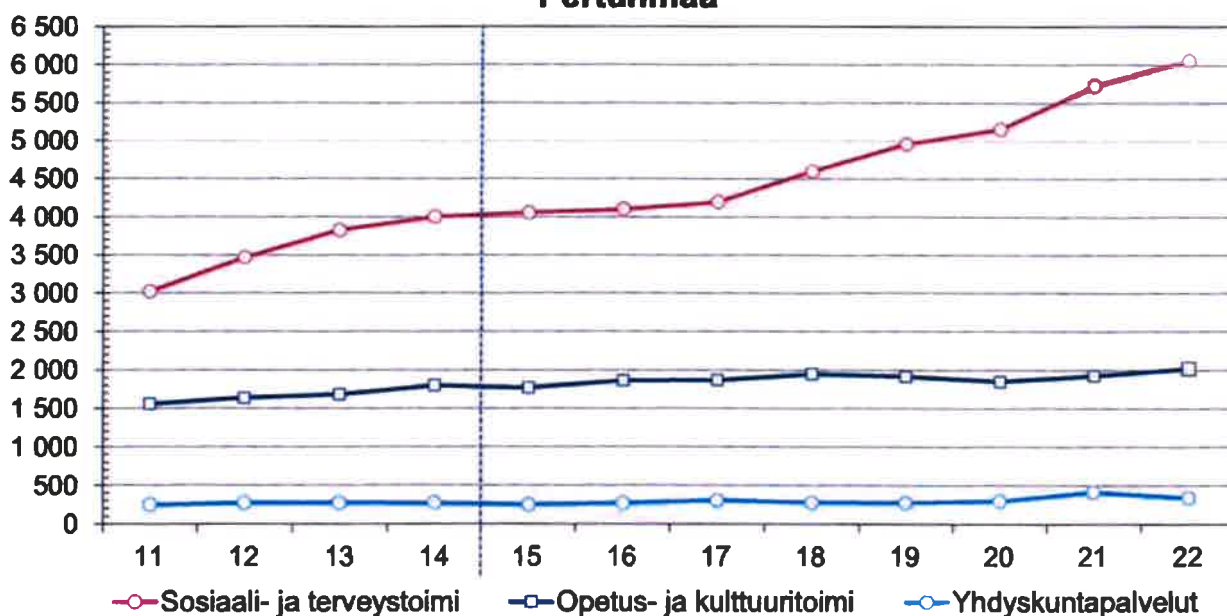
Sosiaali- ja terveystoimen nettokustannukset, €/as.

Samaan aikaan kunta on kiristänyt muita kustannuksia. Edellytykset säästää ovat olemattomat. Opetus- ja kulttuuritoimen sekä yhdyskuntapalvelujen kustannukset ovat pysyneet viime vuosien aikana samalla tasolla kustannusten noususta huolimatta.

Nettokustannukset tehtävittäin, €/as.

Pertunmaa

Valtionvarainministeriö aloittaa Pertunmaan kunnan osalta kuntaliitosselvityksen. Pertunmaan naapurikuntia ovat Hartola, Heinola, Hirvensalmi, Joutsa ja Mäntyharju.

Tavoitteet:

1. Kunta käynnistää keskustelut naapurikuntien kanssa aktiivisesti, aloitteellisesti ja avoimesti.
2. Kunta toimii yhteistyössä valtiovarainministeriön nimeämän selvityshenkilön kanssa.

3. Etelä-Savon ja Pertunmaan väestö ja toimintaympäristö

Väestömuutosten ennakkotietoja Etelä-Savossa 1.1. - 31.10.2023

	Väkiluku vuodenvaihte 2022/2023	Luonnollinen väestömuutos			Muuttoliike							Väestönlisäys 1.1.-31.10.2023 (C+J=K)	Väkiluvun korjaus (L)	KOKONAIS- MUUTOS 1.1.-31.10.2023 (K+L)	Kokonaismuutos, % 1.1.-31.10.2023	Väkiluku ENNAKKO 31.10.2023
		(A)	(B)	(C) SYNTYNEIDEN JA KUOLLEIDEN EROTUS (A-B=C)	(D)	(E)	(DE=F) Kuntien välinen nettomuutto	(G)	(H)	(GH=I) Nettoirtoliike	(FH=J) KOKONAIS- NETTOMUUTTO					
MIKKELIN SEUTUKUNTA	68 496	336	801	-465	2 173	2 422	-249	635	67	568	319	-146	-6	-152	-0,2	68 344
Hirvensalmi	2 091	7	20	-13	72	120	-48	22	1	21	-27	-40	4	-36	-1,7	2 055
Kangasniemi	5 154	22	82	-60	163	174	-11	52	1	51	40	-20	-1	-21	-0,4	5 133
Mikkeli	51 980	276	587	-291	1 637	1 772	-136	478	49	429	294	3	-8	-5	0,0	51 975
Mäntyharju	5 564	17	85	-68	180	221	-35	51	3	48	13	-55	-1	-56	-1,0	5 508
Pertunmaa	1 600	6	19	-13	50	70	-20	12	0	12	-8	-21	0	-21	-1,3	1 579
Puumala	2 107	8	28	-20	65	65	0	20	13	7	7	-13	0	-13	-0,6	2 094
SAVONLINNAN SEUTUKUNTA	39 109	154	508	-354	1 249	1 360	-111	282	18	264	153	-201	2	-199	-0,5	38 910
Enonkoski	1 341	5	19	-14	49	74	-25	8	1	7	-18	-32	0	-32	-2,4	1 309
Rantasalmi	3 308	13	48	-36	90	104	-14	54	0	54	40	5	-1	4	0,1	3 312
Savonlinna	32 085	126	401	-275	1 025	1 097	-72	196	17	179	107	-168	4	-164	-0,5	31 921
Sulkava	2 375	10	40	-30	85	85	0	24	0	24	24	-6	-1	-7	-0,3	2 368
PIEKSAMÄEN SEUTUKUNTA	22 846	101	288	-187	599	736	-137	246	4	242	106	-82	-1	-83	-0,4	22 763
Juva	5 769	26	84	-68	148	188	-40	48	0	48	8	-50	1	-49	-0,8	5 720
Pieksämäki	17 077	75	204	-129	451	548	-97	198	4	194	97	-32	-2	-34	-0,2	17 043
ETELÄ-SAVO	130 451	591	1 597	-1 006	4 021	4 518	-497	1 163	89	1 074	577	-429	-5	-434	-0,3	130 017

Lähde: Tilastokeskus, 1.1.2023 aluejako

Etelä-Savon ennakkoväkiluku oli lokakuun 2023 lopussa 130 017.

Tammi-lokakuussa 2023 luonnollinen väestömuutos oli Etelä-Savossa -1 006. Syntyneitä oli 591 ja kuolleita 1 597. Eniten luonnollinen väestömuutos oli miinuksella Varsinais-Suomessa (-1 265), Satakunnassa (-1 249) ja Kymenlaaksossa (-1 248).

Kunnat on jaettu väestöperusteisesti viiteen eri luokkaan. Viidennessä luokassa, jossa asukasluvun kasvu ja huoltosuhde on negatiivinen. Kaikkiaan Suomessa tähän luokkaan kuuluu 92 kuntaa. Etelä-Savon kunnista kaupunkeja lukuun ottamatta kuulutaan viidenteen luokkaan. Pertunmaan lisäksi ko. luokkaan kuuluvat Enonkoski, Hirvensalmi, Juva, Kangasniemi, Mäntyharju, Puumala, Rantasalmi ja Sulkava.

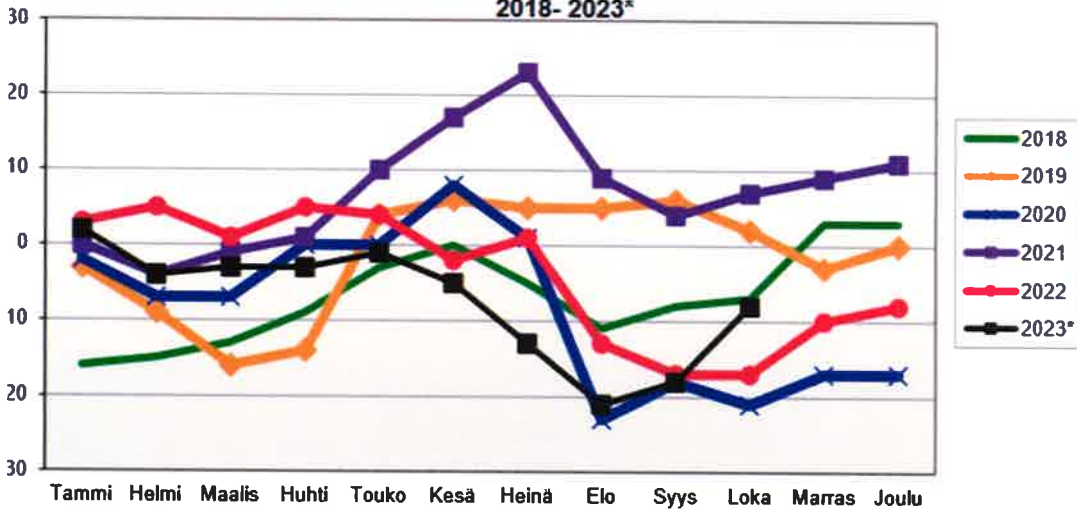
Mikkeli kuuluu luokkaan kaksi, jossa kaupungin asukasluku on kasvussa ja huoltosuhde parempi. Luokassa kaksi on 54 kuntaa. Pieksämäki ja Savonlinna kuuluvat luokkaan neljä, jossa asukasluku on laskussa ja huoltosuhteen muutos vähäisempää. Luokkaan neljä kuuluu 48 kuntaa.

Pertunmaan kunnan väkiluku oli lokakuun 2023 lopussa 1579. Ero 31.12.22 on 22 henkilöä.

PERTUNMAA

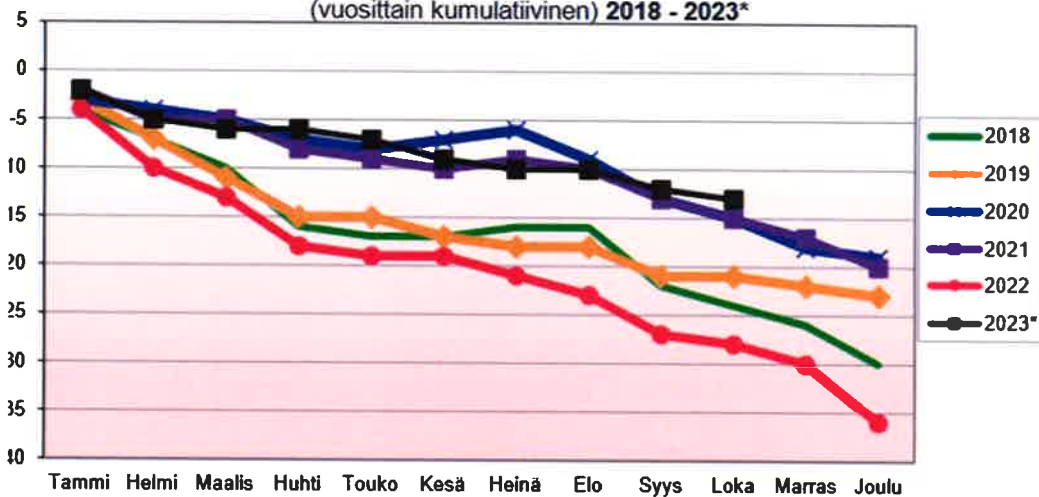
MUUTTOLIIKKEEN KEHITYS (vuosittain kumulatiivinen)
2018- 2023*

PERTUNMAA

LUONNOLLISEN VÄESTÖNMUUTOKSEN KEHITYS
(vuosittain kumulatiivinen) 2018 - 2023*

Kunnallisalan kehittämissäätiö KAKS on julkaissut raportin alueiden välisiä eroja elinvoimaan, vetovoimaan ja pitovoimaan liittyvien muuttujien näkökulmasta. Elinvoimasta sekä veto- ja pitovoimaista on rakennettu kaksi erillistä indeksiä, joissa molemmissa on kymmenen erikseen valittua muuttujaa.

Kaupungit ja kunnat on jaettu viiteen eri luokkaan, jossa 1 on paras ja 5 huonoin sijoitus. Ns. EVP-indeksin mukaan vahvimmat kunnat keskittyvät ryppäinä Helsingin, Tampereen ja Turun kaupunkiseuduille, Pohjanmaan rannikolle ja Lapin maakuntaan.

Etelä-Savon kunnista luokkaan 2 sijoittuvat Hirvensalmi, Mikkeli ja Puumala, luokkaan 3 Enonkoski, Mäntyharju, Savonlinna ja Sulkava ja luokkaan 4 Juva, Kangasniemi, Pertunmaa, Pieksämäki ja Rantasalmi. Luokkaan 5 ei kuulu yksikään Etelä-Savon kunta.

Pertunmaan lukuja 2021–2022 (suluissa Etelä-Savo/koko maa)

Perustiedot:	
Keski-ikä	54 (49/44)
Mediaanitulo	18 936 (20 800/23 296)
Asuminen:	
Vuokralla asuvia	24 % (30/37)
Omistusasunnossa	75 % (68/62)
Yksinasuvia	52 % (49/46)
Talouksien keskkoko	2 (2/2)
Lapsettomat nuoret parit	1 % (2/4)
Lapsitaloudet	12 % (16/20)
Aikuistaloudet	37 % (41/48)
Eläkeläistaloudet	52 % (44/33)
Kielestä ja syntyperästä ei ole tietoa.	
Korkein tutkinto:	
Perusaste	34 % (25/25)
Ylioppilas	2 % (4/7)
Ammatillinen	54 % (54/46)
Alempi korkeakoulu	7 % (11/13)
Ylempi korkeakoulu	3 % (7/12)

4. Henkilöstö

Pertunmaan kunnan palveluksessa vakituksessa tai määräaikaisessa virka- tai työsuhteessa oli marraskuun 2023 lopussa 59 henkilöä. Vuoden 2021 lopussa 66 ja vuoden 2022 lopussa 63 henkilöä. Ruokapalveluista siirtyi kuusi henkilöä Järvi-Saimaan Palvelut Oy:öön. Eniten henkilöstöä on sivistysosastolla, yhteensä 44. Opetuksessa ja varhaiskasvatuksessa vuodet vaihtelevat. Erityistä tukea tarvitsevien lasten määrä vaikuttaa myös henkilöstön määrään. Lisäksi haasteena erityisesti varhaiskasvatuksessa on koulutetun henkilöstön saaminen.

Kunnassa on tyky-ryhmä ja yt-toimikunta, joissa käsitellään myös työsuojeluasioita. Kunnassa on työsuojelupäällikkö ja kaksi henkilöstöstä valittua työsuojeluvaltuutettua.

Kunnan henkilöstön työhyvinvointikysely toteutetaan vuosittain. Viimeisimpään työhyvinvointikyselyyn vastasi 63 % henkilöstöstä. Vastaajien määrää voidaan pitää suhteellisen alhaisena. Tulokset olivat kohtuullisen hyvät, mutta aina on parannettavaa. Työssään jaksoi erittäin hyvin tai hyvin 63 % (61 %) työntekijöistä ja toisaalta hyvin toisaalta huonosti 31 % (32 %). Valtaosa vastaajista oli tyytyväinen työhönsä 83 % (82,9 %) ja välit työkaverihin olivat toimivat 83 % (90,2 %). Lähiesihenkilöltä koki saavansa tukea 72 % (80 %) vastaajista ja tiedonkulkuun työpaikalla johdon ja henkilöstön välillä oli riittävää 53 % (51 %) vastaajista. Vastauksista oli tulkittavissa erityisesti jännitteitä työyhteisöjen sisällä ja johtamisen puutteita.

Tavoitteita:

1. Työhyvinvoinnissa keskitytään työyhteisöjen toimivuuden ja avoimuuden lisäämiseen.
2. Tiedottamista ja viestintää tehostetaan ja oikea-aikaistetaan.
3. Tyky-ryhmän ja yt-toimikunnan työssä vahvistetaan henkilöstön työhyvinvointiin liittyviä toimenpiteitä.
4. Työhyvinvointikysely toteutetaan keväällä.

5. Riskit ja uhkakuvat

Moneen maailmanlaajuisiin ja valtakunnallisiin rikseihin ja uhkakuviin on vaikea vaikuttaa, mutta tiettyihin riskeihin ja uhkakuviin voidaan varautua. Erityisesti seutu- ja maakunnallisessa yhteistyössä hyvinvointialueen pelastuslaitoksen ja Mikkelin ympäristöpalveluiden kanssa ennakoidaan ja varaudutaan riskiin ja uhkiin monipuolisesti.

5.1. Sodat ja yleinen turvattomuus

Maailmanlaajuisesti vaikuttavat tapahtumat heijastuvat myös Pertunmaalle ja ihmisten turvattomuuden tunteisiin. Venäjän järkyttävä hyökkäys Ukrainaan ja Lähi-Idän tulenarkatilanne lisäävät kaikkialla maailmassa epävarmuutta. Monenlaiset heijastusvaikutukset taisteluun maailmanherruudesta, hintojen noususta hybridivaikuttamiseen näkyvät valtioiden välisissä suhteissa sekä vaikuttavat ihmisten arkipäivään eri puolilla maailmaa. Lisäksi yksittäiset terroriteot viikoittain eri puolilla maailmaa ovat lisääntyneet.

Sodat vaikuttavat energian saantiin ja kustannusten nousuun, joilla on heijastusvaikutuksia eri puolille maailmaa, ja myös Pertunmaalle. Kaikkien toimijoiden yksittäisistä ihmisistä, yrityksiin, alueisiin ja valtiontasolle on kyettävä minimoimaan mm. energian käyttöä.

5.2. Sään ääri-ilmiöt ja ilmastonmuutos

Sään ääri-ilmiöt ovat lisääntyneet ja huoli ilmastonmuutoksesta sekä niiden vaikutuksista maapallon kestokykyyn ovat jatkuvasti esillä. Ilmastonmuutos heijastuu luontoon ja luonnon monimuotoisuuteen. Erityisesti nuoret ovat huolissaan ilmastonmuutoksesta. Yhtenä tekijänä ilmastonmuutos on lisännyt nuorten ahdistusta ja mielenterveysongelmia.

Kaikkien on kyettävä ajattelemaan tulevia sukupolvia, lapsia ja nuoria, sekä heidän edellytyksiään elää tasapainoisessa maailmassa. Jokainen voi omilla elämäntapavalinnoillaan osaltaan vaikuttaa ympäristön tilaan.

5.3. Pandemiat

Maailmanlaajuiset pandemiat, viimeisin korona, tulevat olemaan lähes arkipäivää. Uudet pandemiat eri muodoissaan siirtyvät n. 6-10 vuoden välein. Kukaan ei tosin osaa ennustaa kiihtyykö pandemioiden lisääntyminen vieläkin nopeammin.

Pertunmaalla tulee kyetä varautumaan pandemioiden esiintymiseen tietoisuutta, viestintää ja erilaista varautumista lisäämällä. Kunta voi omalta osaltaan vahvistaa viestintää erilaisten kanavien kautta ja varmistaa, että asukkailla on tarvittava tieto miten tulee toimia. Kunnan tulee noudattaa valtakunnallisia ja alueellisia ohjeita erilaisissa kriisitilanteissa.

5.4. Tietotekniikka ja tietoturva

Tämänhetkisen maailmanpoliittisen tilanteen johdosta on syytä varautua kaikenlaiseen kiusantekoon ja häirintään. Pertunmaan kunta ei oletettavasti olisi varsinaisesti haitanteon pääkohde, mutta mikäli järjestelmistä tai palveluista löytyy haavoittuvuus tai muu aukko, sitä erittäin todennäköisesti käytetään vähintään hämmennyksen ja epävarmuuden luomiseen myös kunnassamme. Myös kuntiin on kohdistunut kyberhyökkäyksiä.

Suurimpana uhkana voidaan pitää yhä uskottavampia tekoälypohjaisia huijauksia. Tekijät voivat olla yhtä lailla valtiollisia toimijoita, ammattirikollisia kuin satunnaisia harrastelijoita, jotka haluavat kokeilla uutta teknologiaa. Haktivistit, ts. aatteellisista syistä toimivat ryhmittymät voivat osoittautua arvaamattomiksi. Näitä haasteita vastaan varaudutaan seuraamalla yleistä tilannetta niin teknologian, tietoturvan kuin geopoliittisen tilanteenkin suhteen.

5.5. Väestön ja kuntien polarisoituminen ja taloudelliset haasteet

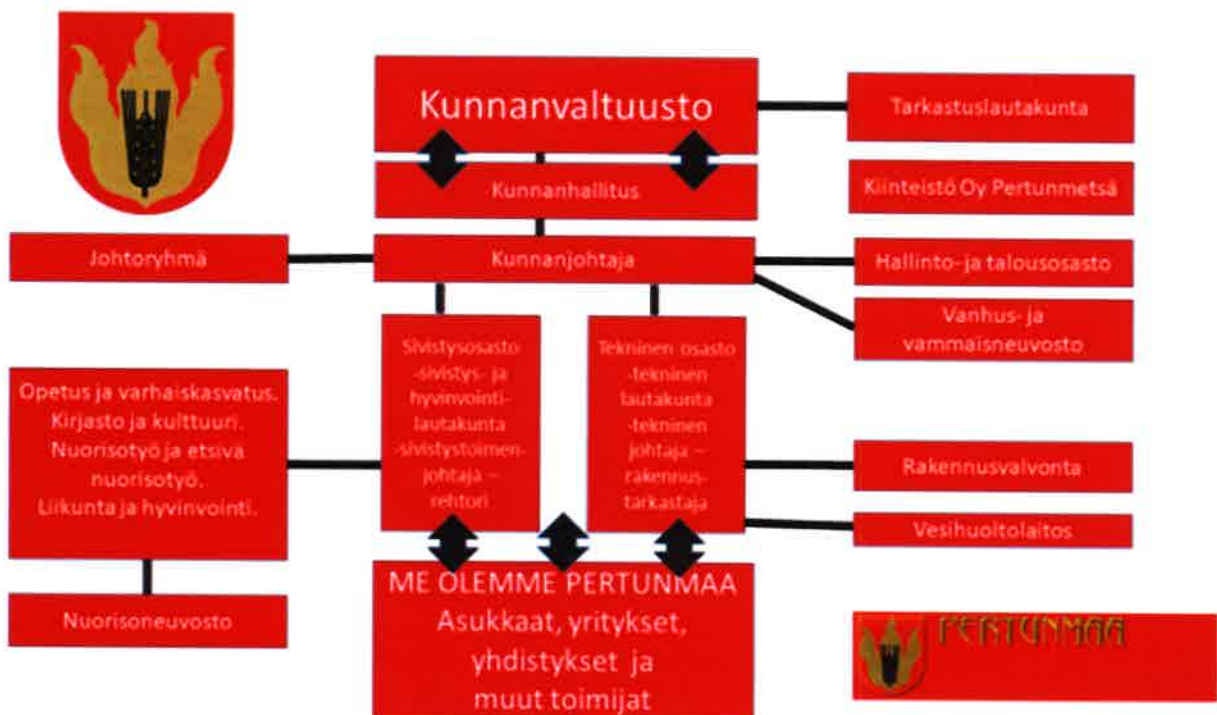
Syntyvyys on laskenut Suomessa viimeiset kymmenen vuotta pudonnut eurooppalaisittainkin alhaiselle tasolle. Väestö ikääntyy. Suomessa eletään väestöllistä murroskautta. Elinajanodote on kasvanut tasaisesti, ja niin hieno saavutus kuin se onkin, talouden rakenteet eivät ole täysin sopeutuneet siihen. Myös kolmas väestön määrään vaikuttava tekijä, muuttoliike, on myllerryksessä.

Ennusteen mukaan väkimäärä kasvaa vuoteen 2040 mennessä ainoastaan 52 kunnassa ja vähenee 259 kunnassa. Väestönkasvua tapahtuu lähinnä suurimmissa kaupungeissa ja niiden kehyskunnissa. Mitä pienemmästä kunnasta on kyse, sitä voimakkaammin väestön ennakoidaan vähenevän. Voimakkain väestökato kohtaa pieniä alle 5000 asukaan maaseutukuntia. Näissä kunnissa väestö vähenee ennusteen mukaan keskimäärin lähes viidenneksellä vuoteen 2040 mennessä.

Hallituksen kaavailemat sosiaaliturvan leikkaukset ovat monelta osin poikkeuksellisen suuria ja yhdessä hallitusohjelmassa esitettyjen uudistusten kanssa ne muuttavat toteutuessaan suomalaisen sosiaalipolitiikan suuntaa, todetaan THL:n tuoreessa raportissa 1.12.23. THL:n laskelmien mukaan hallituksen esittämien sosiaaliturvan leikkausten yhteisvaikutukset kohdistuisivat voimakkaimmin pienituloisimpiin kotitalouksiin.

Pienet kunnat ja pienituloiset kulkevat rinnan vaikeissa ja haastavissa taloudellisissa olosuhteissa. Lapsiperheköyhyys, yksinäisyys ja mielenterveysongelmat ovat lisääntyneet merkittävästi.

Kunnan toiminta osastoittain

Kunnanvaltuustossa on 17 jäsentä. Puheenjohtaja on Annukka Räisänen ja varapuheenjohtajat Mii Hämläinen ja Ahti Lehtinen. Kunnanhallituksessa on seitsemän jäsentä. Puheenjohtaja on Jari Liukkonen ja varapuheenjohtajat Outi Virtanen ja Jouni Pekkonen. Kunnassa toimii vanhus- ja vammaisneuvosto sekä nuorisoneuvosto. Vanhus- ja vammaisneuvostossa on viisi jäsentä ja varajäsentä. Puheenjohtaja on seurakunnan diakoniatyöntekijä Anne-Maria Lustig. Nuorisoneuvostossa on kuusi jäsentä ja puheenjohtajana toimii Eevi Mattila. Pertunmaa-valtuuskunta on Pertunmaalta lähtöisin olevia henkilöitä ja nykyään kausiasukkaita. Puheenjohtajana toimii Silja Latvanen.

6. Hallinto- ja talousosasto ja kunnanhallitus

Hallinto- ja talousosaston työntekijät huolehtivat kunnan arjen pyöryksestä. Tehtäviin kuuluvat mm. palkanlaskenta, laskut, kirjanpito, työllisyyden kuntakokeilu, kokousten esityslistat ja pöytäkirjat erityisesti kunnanvaltuusto, kunnanhallitus ja tarkastuslautakunta, asianhallintajärjestelmä ja arkistointi, tietotekniikka, asiointipiste, tila- ja kuntosalivaraukset, talouden raportointi valtionkonttorille, henkilöstöraportti, vaalien valmistelu ja toteutus sekä keskusvaalilautakunta.

Hallinto- ja talousosastolla on kuusi vakituista työntekijää ja esihenkilönä toimii kunnanjohtaja. Hänen tehtäviin kuuluvat mm. kunnan yleinen johtaminen ja erityisesti kunnanhallituksen, kunnanvaltuuston ja vanhus- ja vammaisneuvoston kokousten valmistelu sekä johtoryhmän työskentelyn johtaminen. Lisäksi kunnanjohtajalle kuuluvat elinkeino- ja henkilöstöpäällikön tehtävät, sivistystoimen- ja teknisen toimenjohtajien sekä hallinto- ja talousosaston ja nuorisotyöntekijän esihenkilönä toimiminen, koulun ja varhaiskasvatuksen ulkopuolinen kulttuuritoiminta, ukrainalaisten koordinointi, viestintä-, markkinointi- ja some-kanavat sekä hankkeiden vastuut.

Tavoitteet:

1. Hallinto- ja talousosastolla pyritään selviämään tehtävistä nykyisillä työntekijöillä.
2. Ensisijainen tavoite ICT:ssä on huolehtia käytön turvallisuudesta sekä käyttäjien osaamisesta ja kyvystä tunnistaa huijaus- ja vastaavat viestit, jotka vaarantavat tietoturvallisuuden.
3. Hallinto- ja talousosasto yhdessä keskusvaalilautakunnan, vaalilautakunnan ja vaalitoimikunnan kanssa huolehtii presidentinvaalien ja EU-vaalien toteutuksesta.
4. Selvitetään ajanmukaisten laitteiden ja ohjelmistojen hankinnat

6.1. Yhdistykset ja kansalaisaktiivit

Pertunmaan yhdistyksillä on merkittävä rooli erilaisten tilaisuuksien ja tapahtumien järjestämisessä sekä vapaaehtoistoiminnassa. Monet lasten tapahtumat, Pertuntori sekä erilaiset kerhot ja tapaamiset ovat yhdistysten järjestämiä. Myös vapaaehtoisten voimin toimiva käsityöpuoti Talvikki on 35 vuotta pitänyt yllä perinteistä ja uudempaa käden taitojen osaamista.

Pertunmaalla on runsaasti yhdistystä. Eläkeliitto, MLL, MTK, Maa- ja kotitalousnaiset, Martat, Ponnistajat, VPK, Yrittäjät, Tähtäpartio, 4H, SPR, Tukikoti ry, Hartolan seudun eläinsuojeluyhdistys, Reserviläiset, Maanpuolustusnaiset, Lions Club kolme kyläyhdistystä, kaksi nuorisoseuraa ja viisi metsästysseuraa ovat Pertunmaan yhdistystoimijat.

Tavoitteet:

1. Yhdistyksillä on mahdollisuus hakea yhdistysavustusta.
2. Kunnan tilat ovat maksuttomia pertunmaalaisille yhdistyksille.

6.2. Yritykset

Pertunmaalla on noin 120 erikokoista yritystä, pääosin pienyritystä. Multilahjakkaat, taitavat ja monipuoliset yrittäjät pitävät kunnan toimintaa aktiivisena. Haasteita on monia ja yrittäminen haja-asutusalueella vaatii vahvaa ja luovaa asennetta, uteliaisuutta ja heittäytymiskykyä. Suurimmat yritykset ovat Pelaser Oy ja Plastep Oy. Osuuskauppa Suur-Savon ABC:llä on merkittävä rooli kunnan elinvoiman ylläpitämisessä. Kaikki edellä mainitut yritykset sijaitsevat Kuortissa.

Kunta on mukana Mikkelin seudun kehittämisrahastossa ja Uusyrityskeskuksessa. Kehittämisrahasto tukee alueen yhteisiä hankkeita ja Uusyrityskeskus auttaa ja tukee aloittavia yrityksiä. Erityisesti yritysten elinvoimaan ja osaamisen kehittämiseen neljän kunnan Hartolan, Joutsan, Pertunmaan ja Sysmän yhteishanke Pienten kuntien akatemia on merkittävä alueella.

Tavoitteet:

1. Kunta huolehtii viestinnästä alueen yrityksille uutiskirjeellä.
2. Kunta auttaa ja tukee yrityksiä neuvonnassa ja markkinoinnissa.

3. Kunta ohjaa uusia yrityksiä Uusyrityskeskukseen.

4. Kunta tukee Pertunmaan 4H-yhdistyksen nuorten kesätyöllistämistä paikallisiin yrityksiin.

6.3. Työllisyys ja työllisyyden kuntakokeilu

Kunnassa työttömyys on vaihdellut 8,2–11 % välillä vuoden 2023 aikana. Viimeisimmän lokakuun lopun tilaston mukaan Pertunmaan työttömyysprosentti on 10,6.

Kunnassa toimii työllisyystiimi, jossa on mukana Eloisan sosiaalihoaja ja kuntouttavan työtoiminnan ohjaaja sekä kunnan palvelusihteeri ja puheenjohtajana kunnanjohtaja. Lisäksi tiimillä on suora yhteys te-palvelujen asiantuntijoihin. Tiimi käy kuukausittain tilannetta läpi ja pyrkii löytämään ratkaisuja erityisesti pitkäaikaistyöttömien työllistymiseen ja aktivointitoimenpiteisiin. Kunta joutuu maksamaan ns. sakkomaksuja kaikista työmarkkinatuella olevista henkilöistä.

Vuoden aikana on listaa lyhennetty 24 henkilöstä 15 henkilöön. Osalla on palkkatukipaikka, työharjoittelu, työkokeilu tai kuntouttavan työtoiminnan paikka.

Mikkelin seudun työllisyyden kuntakokeilu jatkuu 31.12.24 saakka. Vuoden alusta 2025 astuu voimaan TE-palvelujen 2024 uudistus. Pertunmaan kunta on hyväksynyt järjestämissopimuksen Mikkelin seudun työllisyysalueelle, jossa on mukana Pertunmaan lisäksi Mikkelin vastuukaupunkina, Hirvensalmen, Juvan, Kangasniemen, Mäntyharjun ja Puumalan kunnat.

Työttömät työnhakijat ja avoimet työpaikat TE-toimistossa kunnittain

Kunta	Työttömät työnhakijat		Muutos		Työttömistä työnhakijoista lomautetut		Työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta		Muutos		
	Loka 2023	Syys 2023	Loka 2022	Loka 2023	Loka 2022	Loka 2023	Syys 2023	Loka 2023	Loka 2022	Loka 2023	
Enonkoski	41	34	36	5	14	...	7,9	...	...	...	...
Hirvensalmi	91	78	78	13	17	...	10,7	7	7	9	-2 -22
Juva	189	159	178	11	6	26	7,9	28	23	53	-25 -47
Kangasniemi	176	159	175	1	1	14	8,6	21	22	38	-15 -42
Mikkeli	2 426	2 352	2 160	266	12	304	10,3	360	575	723	-363 -50
Mäntyharju	211	209	196	15	8	31	9,6	12	19	43	-31 -72
Pertunmaa	66	58	63	3	5	6	10,6	...	...	19	.. ..
Pleksämäki	630	588	545	85	16	30	9,0	109	131	325	-216 -66
Puumala	62	66	58	4	7	...	7,4	15	6	...	.. ..
Rantasalmi	116	97	96	20	21	14	8,6	22	36	31	-9 -29
Savonlinna	1 532	1 427	1 381	151	11	155	11,2	134	169	352	-218 -62
Sulkava	81	68	64	17	27	6	8,9	...	5	21	.. ..
Etelä-Savo	5 621	5 295	5 030	591	12	597	10,1	718	1 000	1 618	-900 -56

Tavoitteet:

1. Kunta on aktiivisesti mukana Mikkelin seudun työllisyysalueen palvelusuunnitelman laatimisessa.

6.4. Kuntalaisten edut:

Pertunmaan kunta on testamenttivaroilla mahdollistanut mm. maksuttoman varhaiskasvatuksen ja lasten kotihoidon kuntalisän alle 3-vuotiaille. Kunta järjestää matalan kynnyksen liikuntaryhmät, vauvalahjakortin, opiskelija-avustuksen, uimahalliliput lapsiperheille ja +65-vuotiaille Heinolan uimahalliin. Omaishoitajilla ja +65-vuotiaalla on oikeus maksuttomaan Kisarannan kuntosalin käyttöön.

Tavoitteet:

1. Edellä mainitut edut jatkuvat vuonna 2024.

2. Testamenttityöryhmä laatii suunnitelman testamenttivarojen käytöstä.

3. Uusille asukkaille lähetetään tervetuliaiskirje ja lahjakortti paikalliseen yritykseen.

6.5. Asiointipiste:

Asiointipiste sijaitsee kunnantalolla. Asiointipisteessä neuvotaan ja ohjataan asukkaita erilaisissa elämäntilanteeseen liittyvissä asioiden järjestelyissä. Käytettävissä on tietokone, skanneri ja tulostin. Palveluneuvoja opastaa tarvittaessa laitteiden ja sähköisten palvelujen käytössä.

Asiointipisteessä hoidetaan Kelan, Verohallinnon, TE-toimiston sekä Digi- ja väestötietoviraston avustavia asiakaspalvelutehtäviä. Asiointipiste ottaa vastaan ja luovuttaa lomakkeita, neuvoo asian vireillepanossa ja käsittelyssä sekä tukee sähköisten palvelujen käytössä.

Tavoitteet:

1. Asiointipiste jatkaa toimintaansa kunnantalolla.
2. Asiointipisteelle rakennetaan vahvemmin työllisyyteen ja koulutukseen liittyviä toimintoja osana TE-palvelujen uudistamista.
3. Yhteistyötä koulutukseen ja/tai yrityksen tukemiseen ja perustamiseen tehdään Pienten kuntien akatemia-hankkeen sekä Mikkelin uusyrityskeskuksen kanssa.

6.6. Markkinointi ja matkailu:

Markkinoinnissa käytetään luovia keinoja ja mahdollisimman edullisia ratkaisuja. Kunnan verkkosivut ja somealustat ovat merkittäviä viestinnän, markkinoinnin ja tiedottamisen kanavia.

Esitteet, tapahtumat ym. tuotetaan kunnan ostopalvelutyönä ja huolehditaan siitä, että tiedot ovat niidenkin ulottuvilla, jotka eivät käytä nettiä. Ilmoitustaulut eri puolella kuntaa ja yrityksiä toimivat hyvinä tiloina tiedon leviämässä. Tarvittaessa järjestetään postilaatikkojakelu.

Digi-Kaskivalkeat ilmestyy neljä kertaa vuodessa. Seutukunnallisiin esitteisiin huolehditaan materiaalia ja Pitäjänuutisissa ilmoitetaan tilanteen mukaan.

Kunta on tuottanut Tikkutollostu tuotteeksi-hankeella esitemateriaalia, visitpertunmaa.fi-sivuston ja Outdooractive-sovelluksen.

6.7. Seutukunnallinen ja maakunnallinen yhteistyö:

Pertunmaan kunta on mukana Etelä-Savon maakuntaliitossa ja koulutuskuntayhtymä Salpauksessa.

Kunnalla on vahvaa yhteistyötä Mikkelin ja Mikkelin seudun kehyskuntien kanssa. Mikkelin seudun yhteistyöllä hoidetaan mm. ympäristöterveydenhuolto, eläinlääkäri- ja maaseutupalvelut, kirjasto sekä matkailu.

Pertunmaan kunta on mukana työllisyyden kuntakokeilussa ja TE2024-uudistuksessa. Mikkelin seudun työllisyysalueen palvelutuotantosuunnitelmaa valmistellaan vuoden 2024 aikana ja Mikkelin seudun työllisyysalue aloittaa 1.1.2025.

Pertunmaa on aktiivinen toimija Päijänne-Leader ry:ssä josta on mahdollisuus saada taloudellista ja henkistä tukea oman paikkakunnan kehittämiseen ja maaseudun elinvoiman vahvistamiseen. Hartolan, Joutsan, Pertunmaan ja Sysmän yhteinen hanke Nelivoimaa – pienten kuntien akatemia jatkuu vuonna 2024.

Tavoitteet:

1. Kunta on aktiivisesti mukana Mikkelin seudun työllisyysalueen palvelutuotantosuunnitelman valmistelussa.
2. Kunta on mukana Päijänne-Leader ry:n toiminnassa ja järjestää yhteistyössä mm. yhdistysten info-iltoja.
3. Kunta hakee mahdollisesti Päijänne-Leader ry:ltä rahoitusta Veljespirtin Kalamajan ja koirametsän toteuttamiseen.

7. Sivistysosasto sekä sivistys- ja hyvinvointilautakunta

Miten tärkeiksi koet Pertunmaan kunnan omat tai yhteistyössä toteutetut toiminnot? Eloisan palvelutuotantosuunnitelman kyselyn yhteydessä pyydettiin vastaajia arvioimaan kuinka tärkeitä kunnan järjestämät toiminnot ovat. Kunnan tehtävä on omalla toiminnallaan hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen. Alla on ns. tärkeysjärjestys eri toiminnoista. Vastaajat ovat kokeneet ne erittäin tärkeiksi tai melko tärkeiksi.

Kysely toteutettiin Pertunmaan asukkaille osana Eloisan sote-palvelutuotantosuunnitelmaa syksyllä 2023. Vastaajia 192.

1.	Nuorisotoiminta	88 %
2.	Ulkoilureitit	85 %
3.	Liikuntaryhmät	83 %
	Harrastusryhmät	83 %
4.	Pertuntori ja muut tapahtumat	81 %
5.	Urheilukenttä	80 %
6.	Vapaaehtoisten toiminnan tukeminen	79 %
7.	Hiihtoladut	76 %
	Jääkentät	76 %
8.	Kulttuuritoiminta	72 %
9.	Yhdistysten avustukset	70 %
	Maksuttomat tilat	70 %
10.	Liikuntaneuvonta	69 %

7.1. Varhaiskasvatus

Päiväkoti Keinula kirkonkylässä ja ryhmäperhepäiväkoti Kuutila Kuortissa tarjoavat lapsille mahdollisuuden kasvaa viihtyisässä ja laadukkaassa ympäristössä.

Keinulassa on 30 lasta (alle 3-vuotiaiden Leppäkerttu-ryhmässä on 12 lasta ja isompien Neliapilat-ryhmässä 18 lasta). Lasten määrä vaihtelee vuosittain ja joskus kuukausittain. Kuutilassa lapsia on 11. Kuutila on kunnan varhaiskasvatuksen vuorohoitoyksikkö. Esiopetusta täydentävässä hoidossa on 5 lasta ja toiminta on yhdistetty Yhtenäiskoulun iltapäivätoimintaan.

Tavoitteet:

1. turvallisuus ja varautuminen: ensiaputaidot, pelastussuunnitelman, lääkesuunnitelman ja toimintaohjeiden ajanmukaistaminen, ohjeistus suojaamis- ja rajaamistoimenpiteistä
2. henkilöstön työnkuvien ajanmukaistaminen
3. lasten ja perheiden osallistumisen ja vaikuttamisen lisääminen

7.2. Yhtenäiskoulu

Yhtenäiskoulu luo oppimisen, yhteisöllisyyden ja perinteiden vahvan kokonaisuuden. Yhtenäiskoulussa on 102 lasta ja nuorta vuosiluokilla esiopetus – 9 lukuvuonna 2023–2024.

Koulun toiminnan tarkoituksena on antaa oppilailleen nykyaikaisin menetelmin oppilaiden omien edellytysten mukaista ja valtakunnallista opetussuunnitelmaa noudattavaa opetusta, jotta he perustiedot ja – taidot saavuttaneena pystyvät hakeutumaan jatko-opintoihin, pystyvät sopeutumaan muuttuviin tilanteisiin sekä saavat perusvalmiudet työelämää varten. Koulun monipuolisen opetuksen ja kasvatuksen tavoitteena on omaa elämäänsä hallitseva kansalainen, jolla on terve itsetunto ja henkinen vahvuus.

Koulun arvoina ovat: hyvät tavat, oikeudenmukaisuus, rehellisyys, turvallisuus, tasa-arvo ja yhdenvertaisuus sekä vastuunkantaminen itsestään ja tekemisistään.

Opetus- ja kasvatustyötä ohjaa valtakunnallisten lakien, ohjeiden ja suunnitelmien lisäksi koulun omat toimintasuunnitelmat, turvallisuussuunnitelmat ja oppilashuollolliset suunnitelmat. Koulu seuraa valtakunnallista opetuksen ja kasvatuksen kehitystä ja turvaa oppimismahdollisuuden erilaisille oppijoille. Valtakunnallisiin koulutuksiin ja hankkeisiin osallistumalla ylläpidetään ja kehitetään koko kouluyhteisön osaamista ja päivitetään koulun toimintamalleja.

Koulu tukee oppilaiden hyvinvointia ja kehitystä myös iltapäivisin tarjottavalla iltapäivätoiminnalla ja kerhotoiminnalla. Nämä toiminnot tukevat koulun kasvatuksellisia, opetuksellisia ja ohjauksellisia tavoitteita tarjoten tasa-arvoisia mahdollisuuksia osallistumiseen harrastustoiminnassa. Iltapäivätoimintaa on tarjolla joka koulupäivä klo 13 – 16. Pertunmaalla iltapäivätoimintaan voi osallistua myös esiopetuksen oppilaat osana varhaiskasvatuslain mukaista hoitoaikaa. Koululla järjestetään Harrastamisen Suomen mallin kerhotoimintaa, opetushallituksen kerhorahoituksen kautta rahoitettuja kerhoja ja taiteen perusopetusta.

Koulun henkilökunta tekee monipuolista ja säännöllistä yhteistyötä kotien kanssa. Yhteistyöllä tuetaan kasvatuksen ja opetuksen järjestämistä siten, että jokainen oppilas saa tarpeidensa mukaista opetusta, ohjausta ja tukea. Huoltajien osallisuus on keskeinen osa koulun toimintakulttuuria. Toiminnan ytimenä on lähikouluuute, jonka mukaisesti jokainen lapsi saa tarvitsemaansa tukea omassa koulussaan. Oppilashuollollisen tuen ytimenä ovat koulun aikuiset: opettajat, koulunkäynninohjaajat yhteistyössä hyvinvointialueen työntekijöiden kanssa (esim. kuraattori, kouluterveydenhoitaja).

Koulun tulee kehittyä yhteiskunnan kehityksen mukana. Tämä näkyy mm. tietotekniikan käytössä osana opetusta. Koulu toimii tiiviissä yhteistyössä kunnan eri toimijoiden kanssa sekä paikallisten että seudullisten toimijoiden kanssa.

Tavoitteet:

1. Kouluhyvinvoinnin kehittäminen: fyysinen, psyykinen ja henkinen turvallisuus.
2. Kouluun kiinnittyminen.
3. Erityisopetuksen joustavat tukimuodot, oppilaiden kohtaaminen yksilöllisesti ja erityisopetuksen tarpeet huomioiden.
4. Pääsy jatko-opintoihin.
5. Oppilaiden huomioiminen päätöksenteossa, osallisuuden edistäminen.
6. Koulun toimintaa kehittäviin ja tukeviin hankkeisiin osallistuminen.
7. Saksan ystävyyskaupungin Knetzgaun opettajien ja oppilaiden vierailu Pertunmaalla keväällä.

7.3. Kulttuuri (lasten ja nuorten osalta) ja Vanha-Rantalan talomuseo

Kulttuurikasvatussuunnitelma ja sen sisältämät teemoitetut kulttuuripolut eri ikäryhmille mahdollistavat tasavertaiset ja monipuoliset kulttuurikokemukset osana varhaiskasvatusta, esiopetusta ja peruskoulua. Pertunmaan kunta on lasten kulttuurikeskus Verson jäsen ja tekee suunnitelmallista alueellista yhteistyötä kulttuurikasvatuksen kehittämiseksi.

Tavoitteet:

1. Kulttuurikasvatussuunnitelman sisältämien kulttuuripolkujen toteuttaminen varhaiskasvatuksessa, esiopetuksessa ja yhtenäiskoulussa.
2. Lasten ja nuorten kulttuurin kehittämistyö
3. Vanha-Rantalan talomuseo osana lasten ja nuorten historian opintoja ja yhteisöllisyyteen kasvua.

Vanha Rantalan talomuseo on Pertunmaan tärkeä matkailukohde, joka tuo esille paikallista historiaa ja vahvistaa paikallista identiteettiä. Museon toiminta on arvokasta kulttuuriperintötyötä ja edistää toiminnallaan tietoisuutta kulttuuriperinnöstä. Vanha-Rantalan talomuseo on avoinna kesäaikana.

Tavoitteet:

1. Vanha-Rantalan talomuseotoiminnan kehittäminen ja paikallisen yrittäjän kokeilu kesällä 2024.

7.4. Hyvinvointi ja osallisuus

Kunnan tehtävänä on hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen sekä ennalta ehkäisevä työ.

Kunnan tehtävänä on toimia mahdollistajana, kumppanina ja esimerkkinä. Kunnan vahvistaminen ja erilaiset kehittämistoimet syntyvät vuorovaikutuksessa asukkaiden ja eri toimijoiden kesken yhteisellä tekemisellä, myönteisellä asenteella sekä osallistumista ja vaikuttamista vahvistamalla. Asukas on ykkönen.

Hyvinvoinnin osatekijät jaetaan yleensä kolmeen ulottuvuuteen: 1. terveys, 2. materiaallinen hyvinvointi, 3. koettu hyvinvointi ja elämänlaatu. Hyvinvointiin kuuluu sekä yksilöiden ja yhteisön näkökulma. Yksilön/asukkaiden omaehtoinen toiminnan ja itsensä toteuttamisen mahdollisuudet. Yksilön hyvinvointiin vaikuttavat monet tekijät kuten sosiaaliset suhteet, onnellisuus ja sosiaalinen pääoma. Yhteisön hyvinvointiin vaikuttavat muun muassa asuin olot ja ympäristö, työllisyys ja työolot sekä toimeentulo.

Tavoitteet:

1. Hyvinvointisuunnitelman laatiminen yhdessä asukkaiden ja yhdistysten sekä muiden toimijoiden kanssa.

7.5. Liikunta ja hyvinvointi

Asukkaiden liikuntamahdollisuudet mahdollistavat omaehtoisen terveydestä ja hyvinvoinnista huolehtimisen. Kunnan tehtävä on luoda edellytykset kuntalaisten omalle aktiivisuudelle. Kisahallissa on mahdollisuudet omaehtoiseen kuntosalin käyttöön sekä kunnan, Pertunmaan ponnistajien ja muiden yhdistysten järjestämiin liikuntatapahtumiin. Yksittäiset henkilöt voivat varata tilaa mm. sulkapalloon ja ulkoalueella sijaitsevaan tenniskenttään. Kesäisin kunnalla on kolme uimarantaa ja urheilukentät kirkonkylällä ja Kuortissa sekä talvisin Kisarannan avanto. Talvisin pidetään yllä kirkonkylän ladut ja jääkenttä sekä Kuortissa jääkenttä. Ulkoilureitit kirkonkylältä Kuorttiin ja Mäntymotelliin pidetään mahdollisuuksien mukaan kunnossa.

Kunnan alueella sijaitsee Kuortin frisbeegolf-rata, seitsemän laavua, kirkonkylän Pankapolku, johon varrelle on sijoitettu historiapolku- ja luontokohdetulut. Pääasiallisesti toimijat kuten kyläyhdistykset ja seurakunta huolehtivat kyseisten kohteiden kunnossapidosta. Visitpertunmaa.fi sivulle on koottu myös pyöräilyreitit. Kunta tukee mahdollisuuksien mukaan.

Tavoite:

1. Asukkaiden maksuttomien liikuntaryhmien järjestäminen.
2. Talviliikuntakohteiden ja urheilukenttien ylläpito.
3. Innostaminen liikuntaan ja erilaisten pyöräily- ja liikuntatapahtumien järjestäminen yhteistyössä yhdistysten ja vapaaehtoisten kanssa.

7.6. Nuorisotyö ja etsivä nuorisotyö

Nuorisotyö on yhdessä tekemistä ja kasvamista. Nuorten parissa tehtävä työ on nuorten näköistä, mutta myös osa kunnan palveluverkosta. Työ rakentuu positiivisen nuoruuden näkökulmasta, jossa mielekäs vapaa-aika, nuorten oma toiminta ja heille ajankohtaiset asiat ovat keskiössä. Tuttuus ja välitön yhteys nuoriin luo luottamuksellisen ilmapiirin, missä on lupa onnistua ja epäonnistua. Nuorisotyössä katsotaan asioita nuorten näkökulmasta ja yhdessä nuorten kanssa.

Nuorten parissa tehdään työtä nuorten tilassa PNT:llä, tapahtumissa, retkillä ja koulussa. Lisäksi nuorisotyöntekijä huolehtii etsivästä nuorisotyöstä, jossa autetaan ja tuetaan nuorta löytämään oma elämänpolkinsa. Etsivä nuorisotyöntekijä on mukana kutsunnoissa. Nuorisoneuvosto toimii nuorten etujen valvojana ja tapahtumien järjestäjänä.

Tavoitteet:

1. Nuorten toiveiden mukaan järjestetään mahdollisuuksien mukaan retkiä ja tapahtumia. Kustannukset maksetaan testamenttivaroista.
2. Päätöksentekijöiden ja nuorisoneuvoston kesken järjestetään yhteisiä tapaamisia.
3. Selvitetään mahdollisuudet naapurikuntien kanssa etsivän nuorisotyön yhteistyön vahvistamisesta.

8. Teknisten palvelujen osasto ja tekninen lautakunta

Tekninen toimi huolehtii kiinteistöistä, ulkoalueiden kunnossapidosta, teistä, rakennusvalvonnasta, vesihuoltolaitoksesta ja muista yleisistä töistä. Teknisissä palveluissa on 5,5 työntekijää: tekninen johtaja-rakennustarkastaja, toimistosihteri, ammattimies-työnjohtaja, kaksi työntekijää ja kesäsijainen.

Tekniset palvelut ja erityisesti tekninen johtaja tukee, neuvoo ja auttaa asukkaita sekä yrityksiä kaavoitukseen ja rakennushankkeisiin liittyvissä kysymyksissä. Kunta odottaa merkittävää Suur-Savon Sähkö Oy:n ja Solarigo Oy:n hakemaa TEM:n päätöstä investointituesta Kuortin aurinkosähkövoimalaan. Suur-Savon Sähkö Oy ja Solarigo Oy aloittaa hankkeen toteuttamisen saadun päätöksen jälkeen. Teknisellä toimella tulee olemaan keskeinen rooli kunnan toimijana hankkeen toteutuksessa. Teknisten palvelujen budjetissa on merkittävä osuus kunnan ulkoisista ja sisäisistä tuloista.

8.1. Kiinteistöt:

Kunnan hallinnassa ovat seuraavat kiinteistöt: yhtenäiskoulu, Kuuttilan ja Keinulan päiväkodit, sote-asema ja Jokitupa, tehostetun asumisen yksikkö Rinnehovi, nuorisotila PNT, nuorisotalo, Kisaranta, Kuortin kylätalo ja Veljespirtti.

Omassa käytössä olevaa kiinteistömäärä on noin 7050 kem / 21000 m³ ja ulosvuokrattua tilaa noin 3050 k-m² / 9100 m². Kiinteistöhoidosta vastaavat tekninen toimi, Punavaara Oy ja Promagera Oy sopimusten mukaan. Näiden lisäksi on Kuortin Kutomakujalla olevat kaksi teollisuushallia, yhteensä 3300 k-m² / 25600 m³, näiden kiinteistön hoito kuuluu vuokralaiselle, Pelaser Oy:lle.

Kunnalla on kuusi erillistä asunto-osaketta ja Kuortin kylätalossa kaksi asuntoa vuokralla ja kunnan 100 % omistama tytäryhtiö Koy Pertunmetsällä on 103 vuokra-asuntoa.

Tavoitteet:

1. Teknisen toimen tehtävänä on kunnan omien kiinteistöjen kunnossapito niin, että ne palvelevat käyttäjiään terveellisenä ja turvallisena.
2. Kunnan asunto-osakkeet pyritään myymään.
3. Valittu tila- ja kiinteistötyöryhmä tarkastelee kunnan muita kiinteistöjä.

8.2. Ruokapalvelut

Kunta ostaa ruokapalvelut Järvi-Saimaan palvelut Oy:ltä kouluun ja varhaiskasvatukseen. Ruuan valmistus tapahtuu Rinnehovissa, josta JSP on vuokrannut laitoskeittiön käyttöönsä. JSP huolehtii myös ruokapalveluista Eloisalle ja Rinnehovin asukkaille. JSP:hen kuuluvat Juvan, Mäntyharjun, Puumalan, Rantasalmen, Sulkavan kunnat Pertunmaan kunnan lisäksi.

Tavoitteet:

1. Ruuan ostopalvelua valvoo JSP ja viran puolesta tekninen johtaja.
2. Päiväkodeissa ja koulussa kysytään ruokailijoilta säännöllisesti palautetta ja toiveita.

8.3. Muu kiinteä omaisuus

Kunnan muun kiinteän omaisuuden: pihat, tiet, puistot yms. muun vastaavan infran kunnossapidosta huolehtii tekninen toimi yhteistyössä eri urakoiden kilpailutuksin valittujen urakoitsijoiden kanssa yhteistyössä. Tekninen huolehtii kesä- ja talviliikunnan ulkoalueista.

Tavoitteet:

1. Urakoiden laatuksiteereiden toteutumista valvoo tekninen työnjohtaja sekä tekninen johtaja.
2. Talviliikunnan, kuten latujen ja jääkaukaloiden tilanteesta välitetään tieto asukkaille kunnan verkkosivujen ja somealustojen kautta.

8.4. Metsäomaisuus

Kunnan metsäomaisuuden hoidon suuntaviivat antaa voimassa oleva metsäsuunnitelma, niin talousmetsiin kuin saantotilojen metsiin. Tavoitteena on tasainen tulovirta niin, että metsät palvelevat myös monenlaista virkistystoimintaa asukkaille kuten retkeily, marjastus yms.

Metsäomaisuutta kunnalla on seuraavasti: talousmetsiä noin 577 ha ja saantometsät noin 363 ha.

Tavoitteet:

1. Kunnan metsiä hoidetaan metsäsuunnitelman mukaan.
2. Metsäsuunnitelman toteutuksesta vastaa tekninen johtaja yhteistyössä paikallisen Metsänhoito yhdistyksen, MHY:n kanssa.

8.5. Rakennusvalvonta

Rakennusvalvonta palvelee rakennushankkeeseen ryhtyvät ystävällisesti ja viivyttlemättä sekä vakituisia että kausiasukkaita. Käytössä Lupapiste.fi –palvelu. Tarvittaessa kaavoitusosaaminen ostetaan puitesopimuskumppani Karttaako Oy:ltä. Vastuuhenkilönä tekninen johtaja – rakennustarkastaja.

Tavoitteet:

1. Vuosittaisten rakennuslupien ja vastaavien määrä on 85.
2. Organisaatio on vain kahden hengen vahvuinen, mutta lomien yms. järjestelyillä pystytään palvelemaan asiakkaita myös loma-aikaan.

8.6. Jätehuolto

Pertunmaa jätehuollosta vastaa Kymenlaakson Jäte Oy. Tekninen toimi huolehtii, että kunnan omien kiinteistöjen jätehuolto toimii kustannustehokkaasti. Tekninen johtaja toimii yhteistyökumppanina Kymenlaakson Jäte Oy:n kanssa koko kunnan jätehuoltoa koskeissa kysymyksissä.

9. Talousarvio ja tuloslaskelma 2024 ja taloussuunnitelma vuosille 2025–27

9.1. Talousarvio ja tuloslaskelma 2024

Vuoden 2024 talousarvio on tulojen ja menojen jälkeen ylijäämäinen 9 910 euroa. Satunnaisiin tuloihin on kirjattu osakkeiden tai metsien myyntituloja 1 185 190 euroa. Vuosikate on -800 190 ja poistot -375 810. Ennen satunnaisia tuloja alijäämä olisi 1 176 000 euroa.

Lopullisten valtiovarainministeriön veroista sekä sote menoista ja – tuloista muodostuneiden siirtolaskelmien perusteella 23.11.23 kunnan budjetista siirtyi hyvinvointialueelle 9 944 761 euroa. Vuoden 2023 talousarviossa siirtyvä summa oli 9 303 484 euroa. Vastaava summa oli myös valtionvarainministeriön siirtolaskelmissa keväällä 2023. Siirtyvä summa kasvoi vajaan vuoden aikana reilu 641 000 euroa.

Siirtolaskelmien perusteella Pertunmaan kunnan negatiivinen valtionosuus on -522 046 euroa. Kunnan pitää maksaa valtiolle valtionapuja hoitaakseen lakisääteiset tehtävät kuten opetuksen, varhaiskasvatuksen, kirjaston, nuorisotyön, liikunnan ja kulttuurin. Verotuloja arvioidaan kertyvän 3 860 000 euroa.

Henkilöstökulut sivukuluinen on talousarviossa 2 452 360 euroa, palveluiden ostot 1 937 340 euroa, aineet tarvikkeet ja tavarat 571 000 euroa, avustukset 133 000 euroa sekä muut toimintakulut 40 300 euroa. Yhteensä toimintakulut ovat 5 134 000 euroa ja toimintatuotot 1 191 900 euroa.

Suurimmat yksittäiset menot talousarviossa ovat koulukuljetukset 369 620 euroa, asiantuntijapalvelut 331 070 euroa, koulun ja varhaiskasvatuksen ateriapalvelut 207 170 euroa, sähkö 290 600 euroa, ict-palvelut 163 440 euroa ja lämmitys 137 300. Korkokulut ovat 276 100 euroa. Vertailun vuoksi korkokulut olivat vuoden 2022 tilinpäätöksessä 43 517 euroa.

Talousarviossa vuodelle 2024 ei ole ulkopuolisen rahoituksen hankkeita. Kunnassa selvitetään mahdollisuudet toteuttaa Kuortti – portti Pertunmaalle ja Etelä-Savoon-hankkeen avulla laaditut suunnitelmat mm. Kuortin sisääntulon maisemoinnin ja viihtyvyyden osalta. Suunnitelmien toteuttaminen edellyttää niiden toteuttamisen yhdessä yritysten kanssa.

Kunnan pitkäaikaista lainaa on lyhennetty suunnitelmien mukaisesti. Pitkäaikaista lainaa on vuoden 2023 lopussa 4 553 339,56 ja lainaa lyhennetään vuosittain 379 586,68 euroa. Pitkäaikaista lainaa on asukasta kohden 2 883,69 euroa per/asukas. Kunnan lyhytaikaista lainaa Kuntarahoitukselta on 2,8 M€ eli 2 013,67 per/asukas. Lyhytaikaista lainaa on jouduttu ottamaan sote-kustannusten kattamiseen. Kunnalla on lainaa yhteensä 7 353 339,56 euroa eli 4 897,36 per/asukas. Kunnalla ei ole varaa investointeihin. Vuodelle 2024 on päätetty rakentaa Honkaniemen laituri ja ruoppaus Rinteen perintövaroilla.

Kunnalla ei ole edellytyksiä investointeihin eikä kehittämistyöhön. Kunta ei jatka Suur-Savon Sähkö Oy:n osakkeiden eikä muuta omaisuuden myyntiä todennäköisen kuntaliitoksen takia. Lähes sata vuotiaan, vuonna 1926 perustetun Pertunmaan kunnan tarina, on pian maalissa.

Talousarvion 2024 vertailu tilinpäätökseen 2022 ei ole kelpoinen. Kunnan budjetista siirtyivät sote- ja pelastustoimen menot ja tulos hyvinvointialueelle 1.1.2023. Lisäksi kunnassa toteutettiin vuonna 2022 merkittävät rakenteelliset uudistukset. Kunnan vuokra-asunnot siirtyivät Koy Pertunmetsälle, jätehuolto Kymenlaakson Jäte Oy:lle ja ruokapalvelut Järvi-Saimaan Palvelut Oy:lle.

Pertunmaa joutui arviointimenettelyyn konsernitiilinpäätösten perusteella. Pertunmaan konserni muodostuu Pertunmaan kunnasta, Koy Pertunmetsä Oy:stä, asunto-osakeyhtiö Pertunmaan Mansikkamäki, Etelä-Savon maakuntaliitosta ja koulutuskuntayhtymä Salpauksesta. Suurin konsernin tulokseen vaikuttava tekijä on Pertunmaan kunta sen jälkeen kun sosiaali- ja terveystalouden kuntayhtymä Essote ja Vaalijalan kuntayhtymä päättivät toimintansa 31.12.22. Konsernin tulos vastaa pääosin emokunnan eli Pertunmaan kunnan taloudellista tilannetta, joka johtaa kuntaliitosselvitykseen. Arviointiryhmän ehdotuksessa korostetaan, että Pertunmaan kunnan talouden kestäväan kehitykseen tulee kiinnittää erityistä huomiota ennen mahdollista kuntajaon muutoksen voimaantuloa, jotta alijäämän ja lainan määrät eivät jatkaisi kasvuaan tai kasvaisivat korkeintaan vain maltillisesti.

Talouden suunnitteluvuosien 2025-27 merkittävimmät muutokset ovat TE-palvelujen siirtyminen kuntien vastuulle mikä tarkoittaa valtionosuuden korotusta ja vastaavien kustannusten nousua. Todennäköisesti valtionosuudet eivät kata uudistuksesta muodostuvaa kuluja. Toinen muutos suunnitteluvuosille on todennäköisen kuntaliitoksen toteuttaminen. Pertunmaa kuntana katoaa maailmankartalta.

Käyttötalouden talousarvio vuodelle 2024 sitoo määrärahojen osalta kunnanvaltuustoon nähden toimielintasolla (päävastuualue) ja lautakuntaa tulosaluetasolla nettomääräisenä. Lautakunta voi harkintansa mukaan siirtää määrärahoja koskevaa päätösvoimaa viranhaltijoilla kustannuspaikkatasolla. Avustusmäärärahojen osalta talousarvio on sitova meno/saaja-tasolla. Tavoitteiden osalta vain mitattavissa olevat tavoitteet ovat sitovia. Muut esitetyt tavoitteet ja suoritteet ovat määrärahojen perusteluja.

Kunnanhallitus voi muuttaa edellä mainittuja tavoitteiden tasoa edellyttäen, etteivät laatutavoitteet olennaisesti muutu.

Rahoitusosan sitovuustaso on valtuustotaso pitkäaikaisten saamisten ja pääomarahoituksen osalta. Valtuusto voi myöntää kunnanhallitukselle oikeuden talousarvioiden aikana ottaa tilapäisluottoa maksuvalmiuden turvaamiseksi. Suunnitteluvuosien 2025–27 määräraha-arviot ovat ohjeellisia ja ne tarkentuvat ko. vuosien talousarviovuoden laadinnan yhteydessä. Poistosuunnitelma on valtuuston hyväksymänä sitova, mutta käyttömaisuudesta tehtävät poistot eivät sisälly sitovaan määrärahaan.

TALOUSARVION TULOSLASKELMA							
Ulkoinen		TP 2022	TA 2023 + muutos	TAE 2024	TS 2025	TS 2026	TS 2027
		€	€	€	t€	t€	t€
Toimintatuotot		1 801 232	1 282 680	1 191 900	1 137	1 132	1 135
Valmistus omaan käyttöön		0	0	0	0	0	0
Toimintakulut		-15 599 476	-5 408 150	-5 134 000	-5 445	-5 446	-5 442
Toimintakate		-13 798 244	-4 125 470	-3 942 100	-4 308	-4 314	-4 307
Verotulot		6 733 835	3 778 000	3 860 000	3 948	4 095	4 174
Valtionosuudet		6 294 333	-355 280	-511 990	-205	-230	-115
Rahoitustuotot ja -kulut							
	Korkotuotot	16 789	3 500	0	3	3	3
	Muut rahoitustuotot	133 472	71 000	70 000	70	70	70
	Korkokulut	-43 577	-97 700	-276 100	-233	-198	-184
	Muut rahoituskulut	-21	0	0	0	0	0
Vuosikate		-663 414	-725 950	-800 190	-725	-574	-359
Poistot ja arvonalentumiset		-483 614	-415 750	-375 720	-353	-328	-313
Satunnaiset erät		726 101	4 114 000	1 185 910	1 088	913	682
Tilikauden tulos		-420 927	2 972 300	10 000	10	11	10
Poistoeron muutos							
Varausten muutos							
Rahastojen muutos							
Tilikauden yli-/alijäämä		-420 927	2 972 300	10 000	10	10	10

Tavoitteet ja tunnusluvut

Toimintatulot/Toimintamenot,%	11,55	23,72	23,22	20,88	20,79	20,86
Vuosikate/Poistot, %	-137,18	-174,61	-212,98	-205,38	-175,00	-114,70
Vuosikate, euro/asukas	-413,86	-459,75	-518,26	-476,35	-381,90	-241,26
Kertynyt ylijäämä (alijäämä)€	-3 436 931	-464 631	-454 631	-444 631	-434 631	-424 631
Asukasmäärä vuoden lopussa	1603	1579	1544	1522	1503	1488

Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista

= 100 * toimintatuotot / (toimintakulut - valmistus omaan käyttöön)

Vuosikate prosenttia poistoista

= 100 * vuosikate / poistot ja arvonalentumiset

Vuosikate euroa / asukas

9.2. Taloussuunnitelma 2025–27

Investointiohjelma

PERTUNMAAN KUNNAN INVESTOINTIOHJELMA 2024 – 2027

INVESTOINNIT	2024	2025	2026	2027
Rakennukset ja rakennelmat	t€	t€	t€	t€
	0	0	0	0
KIINTEÄT RAKENTEET JA LAITTEET	2024	2025	2026	2027
	t€	t€	t€	t€
Honkaniemen laituri ja ruoppaus	50	0	0	0
OSAKKEIDEN HANKINTA	2024	2025	2026	2027
	t€	t€	t€	t€
	0	0	0	0
Rahoitusosuus 50 t (Rinne perintövarat)	50	0	0	0
Yhteensä	0	0	0	0
Menot	50	0	0	0
Tulot	-50			
Netto	0	0	0	0

Rahoituslaskelma

RAHOITUSLASKELMA	TP 2022 (€)	TA 2023 + muutos (€)	TAE 2024 (€)	TS 2025 (t€)	TS 2026 (t€)	TS 2027 (t€)
Toiminnan rahavirta						
Vuosikate	-663 414	-725 950	-800 190	-725	-574	-359
Satunnaiset erät	726 101	4 114 000	1 185 910	1 088	913	682
Tulorahoituksen korjauserät	51 478	-1 019 000	0	0	0	0
Investointien rahavirta						
Investointimenot	-1 066 906	-20 000	0	0	0	0
Rahoitusosuudet investointeihin						
Pysyvien vast. hyödykk. luov.v	1 114 141	1 011 000	0	0	0	0
Toiminnan ja investointien rahavirta	161 401	3 360 050	385 720	363	339	323
Rahoituksen rahavirta						
Antolainauksen vähennykset	6 000	6 000	6 000	6	3	0
Antolainauksen lisäykset	-9 200	0	0	0	0	0
Lainakannan muutokset						
Pitkäaikaisten lainojen lisäys						
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-379 587	-379 590	-379 590	-379	-379	-379
Lyhytaikaisten lainojen muutos		300 000	0	0	0	0
Oman pääoman muutokset						
Muut maksuvalmiuden muutokset	425 834					
Vaikutus maksuvalmiuteen	204 448	3 286 460	12 130	-10	-37	-56

Muut maksuvalmiuden muutokset erää ei esitetä talousarviossa, näin menetellään siitä syystä, että mainittuun erään sisältyviä toimeksiantojen varojen ja pääomien muutoksia, vaihto-omaisuuden ja saamisten muutoksia, sekä korottomien velkojen muutoksia ei käytännössä voida budjetoida etukäteen.

Tavoitteet ja tunnuslukujen tavoitearvot

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta	-2 047 734	1 312 316	1 698 036	1 698 399	1 698 738	1 699 061
Investointien tulorahoitus, %	-62,18	-3 629,75	-	-	-	-
Laskennallinen lainanhoitokate	-0,61	-0,59	-0,44	0,21	0,19	0,19

Investointien tulorahoitus, %

= 100 * vuosikate / investointien omahankintameno

Laskennallinen lainanhoitokate

= (vuosikate+korkokulut) / (korkokulut + laskennalliset lainanlyhennykset)

9.3. Käyttötaloulososa tulosalueittain

Pertunmaan kunta ulk+sis	TP 2022	TA 2023	TAE 2024	TS 2025
Toimintatuotot	2 662 778	1 994 170	1 903 140	1 847 990
Toimintakulut	-16 461 022	-6 119 640	-5 845 240	-6 155 930
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0
Toimintakate	-13 798 244	-4 125 470	-3 942 100	-4 307 940
Verotulot	6 733 835	3 778 000	3 860 000	3 948 000
Valtionosuudet	6 294 333	-355 280	-511 990	-205 000
Rahoitustuotot ja -kulut	106 662	-23 200	-206 100	-160 000
Vuosikate	-663 414	-725 950	-800 190	-724 940
Poistot ja arvonalentumiset	-483 614	-415 750	-375 720	-352 920
Satunnaiset erät	726 101	4 114 000	1 185 910	1 088 000
Tilikauden yli-/alijäämä	-420 927	2 972 300	10 000	10 140

TAULUKOIDEN LUKUOHJE:

Tavoitteet:

Kehystetyn taulukon sisällä olevat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet ovat hallintokuntaa valtuustoon nähden sitovia. Toiminnalliset tavoitteet ovat yleensä vähimmäistavoitteita. Taloudellisten tavoitteiden sitovia eriä ovat toimintamenot ja -tulot tai toimintakate.

Talousluvut sisältävät ulkoiset ja sisäiset tulot ja menot sekä poistot

TP	Tilinpäätös 2022
TA	Talousarvio 2023
TAE	2024 Hallintokunnan esitys talousarvioksi 2024
TS 2025	Ensimmäinen suunnitelmavuosi

Toimielin: Keskusvaalilautakunta
Tulosalue: Vaalit
Vastuu: Kunnanjohtaja

Keskusvaalilautakunta	TP 2022	TA 2023	TAE 2024	TS 2025
Toimintatuotot	3 893	0	0	5 000
Toimintakulut	-6 506	-11 710	-16 300	-15 000
Toimintakate	-2 613	-11 710	-16 300	-10 000
Tilikauden yli- /alijäämä	-2 613	-11 710	-16 300	-10 000

Toimielin: Tarkastuslautakunta
Tulosalue: Tilintarkastus
Vastuu: Kunnanjohtaja

Tarkastuslautakunta	TP 2022	TA 2023	TAE 2024	TS 2025
Toimintatuotot	0	0	0	0
Toimintakulut	-22 522	-22 540	-23 550	-24 000
Toimintakate	-22 522	-22 540	-23 550	-24 000
Tilikauden yli- /alijäämä	-22 522	-22 540	-23 550	-24 000

TOIMINTA-AJATUS

Tarkastuslautakunta ja tilintarkastajat vastaavat kuntalain ja tarkastussäännön perusteella kunnan hallinnon ja talouden valvonnasta kunnan toimivasta johdosta riippumattomana toimintana.

TOIMINTA

Valtuustokauden ajaksi valittu tarkastuslautakunta sekä tilintarkastaja suorittavat kunnan hallinnon ja talouden tarkastusta, hyvän tilintarkastustavan laajuudessa.

Toimielin: **KUNNANHALLITUS**
Tulosalue: **YLEISHALLINTO**
Tilivelvolliset: Kunnanhallitus, kunnanjohtaja,

Yleishallinto	TP 2022	TA 2023	TAE 2024	TS 2025
Toimintatuotot	49 815	45 600	45 700	46 000
Toimintakulut	-700 510	-485 840	-461 210	-761 000
Toimintakate	-650 695	-440 240	-415 510	-716 000
Tilikauden yli- /alijäämä (+poistot)	-655 445	-440 300	-415 540	-716 000

Toimielin: **KUNNANHALLITUS**
Tulosalue: **Keskitetysti hoidetut tehtävät**
Tilivelvollinen: Kunnanjohtaja

Keskitetysti hoidetut tehtävät	TP 2022	TA 2023	TAE 2024	TS 2025
Toimintatuotot	11 212	8 900	9 000	9 000
Toimintakulut	-295 543	-275 390	-276 550	-277 000
Toimintakate	-284 332	-266 490	-267 550	-268 000
Tilikauden yli- /alijäämä (+poistot)	-284 933	-266 820	-267 790	-268 000

Toimielin: **KUNNANHALLITUS**
Tulosalue: **ELINKEINOTOIMI**
Tilivelvolliset: Kunnanjohtaja

Elinkeinotoimi	TP 2022	TA 2023	TAE 2024	TS 2025
Toimintatuotot	60 622	119 270	0	0
Toimintakulut	-180 102	-250 790	-88 860	-89 000

Toimintakate	-119 479	-131 520	-88 860	-89 000
Tilikauden yli- /alijäämä (+poistot)	-119 491	-131 520	-88 860	-89 000

Toimielin: **KUNNANHALLITUS yhteensä**
Tulosalue:
Tilivelvolliset: Kunnanhallitus, kunnanjohtaja

Kunnanhallitus	TP 2022	TA 2023	TAE 2024	TS 2025
Toimintatuotot	121 649	173 770	54 700	55 000
Toimintakulut	-1 342 363	-1 012 020	-826 620	-1 127 000
Toimintakate	-1 220 714	-838 250	-771 920	-1 072 000
Tilikauden yli- /alijäämä (+poistot)	-1 226 077	-838 640	-772 160	-1 072 000

Toimielin: **KUNNANHALLITUS**
Tulosalue: Maaseututoimi
Tilivelvolliset: Kunnanhallitus

Maaseututoimi	TP 2022	TA 2023	TAE 2024	TS 2025
Toimintatuotot	0	0	0	0
Toimintakulut	-25 750	-18 000	-15 000	-15 000
Toimintakate	-25 750	-18 000	-15 000	-15 000
Tilikauden yli- /alijäämä	-25 750	-18 000	-15 000	-15 000

Toimielin: **Terveystoimi**
 Tilivelvollinen: **Kunnanhallitus**

Terveystoimi	TP 2022	TA 2023	TAE 2024	TS 2025
Toimintatuotot	1 295	0	0	0
Toimintakulut	-9 852 733	-69 000	-54 550	-55 000
Toimintakate	-9 851 439	-69 000	-54 550	-55 000
Tilikauden yli- /alijäämä (+poistot)	-9 852 514	-69 850	- 55 150	-55 000

Sisältää siirtyneiden palvelusuhteiden eläkemenoperusteisia KUEL-maksuja. Vuodesta 2023 alkaen vain eläinlääkintähuolto + ympäristö ja terveydensuojelutoimi.

Tulosalue: **SOSIAALI- JA TERVEYSTOIMI YHTEENSÄ**
 Tilivelvollinen: **Kunnanhallitus**

Sosiaali- ja terveys- toimi	TP 2022	TA 2023	TAE 2024	TS 2025
Toimintatuotot	1 295	0	0	0
Toimintakulut	-9 861 864	-69 000	-54 550	-55 000
Toimintakate	-9 860 569	-69 000	-54 550	-55 000
Tilikauden yli- /alijäämä (+poistot)	-9 861 644	-69 850	-55 150	-55 000

Vuodesta 2023 alkaen vain eläinlääkintähuolto + ympäristö ja terveydensuojelutoimi.

Toimielin: **SIVISTYS- JA HYVINVOINTILAUTAKUNTA**
Tulosalue: **KOULUTOIMI**
Tulosyksikkö: **PERUSKOULUT**
Tilivelvollinen: **Sivistystoimenjohtaja-rehtori**

Peruskoulut	TP 2022	TA 2023	TAE 2024	TS 2025
Toimintatuotot	101 195	66 510	90 320	90 000
Toimintakulut	-2 012 050	-2 143 020	-2 029 480	-2 029
Toimintakate	-1 910 855	-2 076 510	-1 939 160	-1 939
Tilikauden yli- /alijäämä	-1 917 569	-2 080 540	-1 941 560	-1 941

Toimielin: **SIVISTYS- JA HYVINVOINTILAUTAKUNTA**
Tulosalue: **KOULUTOIMI**
Tulosyksikkö: **KESKIASTEEN KOULUTUS**
Tilivelvollinen: **Sivistystoimenjohtaja-rehtori**

Keskiasteen koulutus	TP 2022	TA 2023	TAE 2024	TS 2025
Toimintatuotot	0	0	0	0
Toimintakulut	-126	-600	-200	0
Toimintakate	-126	-600	-200	0
Tilikauden yli- /alijäämä	-126	-600	-200	0

Toimielin: **SIVISTYS- JA HYVINVOINTILAUTAKUNTA**
Tulosalue: **KOULUTOIMI**
Tulosyksikkö: **AIKUISKOULUTUS**
Tilivelvollinen: **Sivistystoimenjohtaja-rehtori**

Aikuiskoulutus	TP 2022	TA 2023	TAE 2024	TS 2025
Toimintatuotot	149	0	120	0

Toimintakulut	-16 134	-53 160	-54 760	-55 000
Toimintakate	-15 985	-53 160	-54 640	-55 000
Tilikauden yli- /alijäämä	-15 985	-53 160	-54 640	-55 000

Toimielin: **SIVISTYS- JA HYVINVOINTILAUTAKUNTA**
Tulosalue: VARHAISKASVATUS
Tulosyksikkö: VARHAISKASVATUS
Tilivelvollinen: Päiväkodin johtaja

Varhaiskasvatus	TP 2022	TA 2023	TAE 2024	TS 2025
Toimintatuotot	57 425	66 500	64 500	65 000
Toimintakulut	-615 388	-607 000	-719 900	-720 000
Toimintakate	-557 963	-540 500	-655 400	-655 000
Tilikauden yli- /alijäämä (+poistot)	-558 010	-540 530	-655 420	-655 000

Toimielin: **SIVISTYS- JA HYVINVOINTILAUTAKUNTA**
Tulosalue: KULTTUURI JA KIRJASTO
Tulosyksikkö: KULTTUURI
Tilivelvollinen: Sivistystoimenjohtaja-rehtori

Kulttuuri	TP 2022	TA 2023	TAE 2024	TS 2025
Toimintatuotot	3 812	350	0	0
Toimintakulut	-85 666	-52 920	-47 950	-48 000
Toimintakate	-81 854	-52 570	-47 950	-48 000
Tilikauden yli- /alijäämä (+ poistot)	-81 859	-52 570	-47 950	-48 000

Toimielin: **SIVISTYS- JA HYVINVOINTILAUTAKUNTA**
Tulosalue: KULTTUURI JA KIRJASTO
Tulosyksikkö: KIRJASTO
Tilivelvollinen: Sivistystoimenjohtaja-rehtori

Kirjasto	TP 2022	TA 2023	TAE 2024	TS 2025
Toimintatuotot	104	0	0	0
Toimintakulut	-146 317	-133 850	-133 860	-134 000
Toimintakate	-146 213	-133 850	-133 860	-134 000
Tilikauden yli- /alijäämä (+poistot)	-146 213	-133 850	-133 860	-134 000

Toimielin: **SIVISTYS- JA HYVINVOINTILAUTAKUNTA**
Tulosalue: VAPAA-AIKA
Tulosyksikkö: LIIKUNTA
Tilivelvollinen: Sivistystoimenjohtaja-rehtori

Liikunta	TP 2022	TA 2023	TAE 2024	TS 2025
Toimintatuotot	975	36 530	30 470	30 000
Toimintakulut	-44 112	-47 190	-42 520	-43 000
Toimintakate	-43 138	-10 660	-12 050	-12 000
Tilikauden yli- /alijäämä	-43 140	-10 660	-12 050	-12 000

Toimielin: **SIVISTYS- JA HYVINVOINTILAUTAKUNTA**
Tulosalue: VAPAA-AIKA
Tulosyksikkö: NUORISO
Tilivelvollinen: Kunnanjohtaja

Nuoriso	TP 2022	TA 2023	TAE 2024	TS 2025
Toimintatuotot	22 634	23 750	21 210	21 000

Toimintakulut	-75 777	-90 610	-81 630	-82 000
Toimintakate	-53 143	- 66 860	-60 420	-60 000
Tilikauden yli- /alijäämä	-53 143	-66 860	-60 420	-60 000

Toimielin: **SIVISTYS- JA HYVINVOINTILAUTAKUNTA**
Tulosalue: HYVINVOINNIN JA TERVEYDEN EDISTÄMINEN
Tulosyksikkö: HYVINVOINNIN JA TERVEYDEN EDISTÄMINEN
Tilivelvollinen: Sivistystoimenjohtaja-rehtori

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen	TP 2022	TA 2023	TAE 2024	TS 2025
Toimintatuotot	0	18 000	14 930	15 000
Toimintakulut	-17 447	-19 430	-17 870	-18 000
Toimintakate	-17 447	-1 430	-2 940	-3 000
Tilikauden yli- /alijäämä	-17 447	-1 430	-2 940	-3 000

Toimielin: **TEKNINEN LAUTAKUNTA**
Tulosalue: Yleiset työt
Tilivelvollinen: Tekninen johtaja-rakennustarkastaja

Yleiset työt	TP 2022	TA 2023	TAE 2024	TS 2025
Toimintatuotot	66 335	23 350	22 400	22 000
Toimintakulut	-379 787	-319 450	-292 590	-293 000
Toimintakate	-313 451	-296 100	-270 190	-270 000
Tilikauden yli- /alijäämä (+poistot)	-436 941	-397 540	-344 830	-331 000

Toimielin: **TEKNINEN LAUTAKUNTA**
Tulosalue: Liikelaitokset
Tilivelvollinen: Tekninen johtaja-rakennustarkastaja

Vesilaitokset

Vesihuoltolaitokset	TP 2022	TA 2023	TAE 2024	TS 2025
Toimintatuotot	309 596	269 000	309 150	309 000
Toimintakulut	-287 232	-293 890	-331 750	-332 000
Toimintakate	-22 364	-24 890	-22 600	-23 000
Tilikauden yli- /alijäämä (+poistot)	-65 793	-105 410	-96 280	-90 000

Toimielin: **TEKNINEN LAUTAKUNTA**
Tulosalue: Kiinteistöt
Tilivelvollinen: Kunnanjohtaja, tekninen johtaja-rakennustarkastaja

Kiinteistöt	TP 2022	TA 2023	TAE 2024	TS 2025
Toimintatuotot	1 318 835	1 271 910	1 260 340	1 200 000
Toimintakulut	-1 033 127	-1 119 170	-1 057 750	-1 070 000
Toimintakate	285 708	152 740	202 590	130 000
Tilikauden yli- /alijäämä (+poistot)	-40 224	-73 730	-21 090	-91 000

Toimielin: **TEKNINEN LAUTAKUNTA**
Tulosalue: Tietoimitukset
Tilivelvollinen: Tekninen johtaja-rakennustarkastaja

Tietoimitukset	TP 2022	TA 2023	TAE 2024	TS 2025
Toimintatuotot	0	0	0	0
Toimintakulut	-23 147	-1 370	0	0
Toimintakate	-23 147	-1 370	0	0
Tilikauden yli- /alijäämä	-23 147	-1 370	0	0

Toimielin: **TEKNINEN LAUTAKUNTA**
Tulosalue: Rakennusvalvonta
Tilivelvollinen: Tekninen johtaja-rakennustarkastaja

Rakennusvalvonta	TP 2022	TA 2023	TAE 2024	TS 2025
Toimintatuotot	35 373	40 500	30 000	30 000
Toimintakulut	-74 891	-74 040	-75 240	-75 000
Toimintakate	-39 518	-33 540	-45 240	-45 000
Tilikauden yli- /alijäämä	-39 518	-33 540	-45 240	-45 000

Toimielin
Tulosalue
Tilivelvollinen

TEKNINEN LAUTAKUNTA
Ruokapalvelukeskus
Tekninen johtaja-rakennustarkastaja

Ruokapalvelukeskus	TP 2022	TA 2023	TAE 2024	TS 2025
Toimintatuotot	375 924	0	0	0
Toimintakulut	-380 752	-4 650	0	0
Toimintakate	-4 828	-4 650	0	0
Tilikauden yli- /alijäämä (+poistot)	-6 836	-6 110	-120	0

10. Vesihuoltolaitoksen taseyksikkö

Pertunmaan kunnan vesihuoltolaitoksen tavoitteena on tuottaa laadukkaat oman alan palvelut verkostoon liittyneille asiakkaille taloudellisesti. Puhdasta vettä tuotetaan omasta vedenottamosta Kuortissa sekä lisäksi ostetaan noin 30 m³ per vuorokausi Heinolasta puhdasta vettä.

Kaikki jätevesi toimitetaan siirtoviemäriä myöten Heinolaan. Häiriötilanteessa pystymme varastoimaan jätevettä vanhalla jätevedenpuhdistamolla olevaan varastoaltaaseen, jonne vastaanotamme myös sakokaivo- ja umpikaivolietettä.

Laitosta operoi Punavaara Oy. Toimistopalvelut tuottaa teknisen toimen palvelusihteeri ja laitoksen johtajana toimii Pertunmaan kunnan tekninen johtaja – rakennustarkastaja.

Veden- ja jäteveden arvonlisäverolliset kulutusmaksut alkaen 1.1.2024

Veden kulutusmaksu (sis Alv 0 %) = 2,50 €/m³ (Alv 24 % = 3,10 €/m³)

Jäteveden kulutusmaksu (sis Alv 0 %) = 3,53 €/m³ (Alv 24 % = 4,38 €/m³)

Veden perusmaksu (sis Alv 0 %) 102,40 €/vuosi/liittymä (Alv 24 % = 126,98 €)

Vesi- ja jätevesiliittymämaksut (Alv 0 %)

Veden liittymämaksu 2,45 €/m²

Jäteveden liittymismaksu 3,06 €/m²

Lietteen vastaanottohinnat

Sakokaivoliete: 19,08 €/m³ + Alv 24%

Umpikaivoliete: 10,18 €/m³ + Alv 24 %

Rasvakaivoliete: 19,08 €/m³ + Alv 24%

Liittymismaksu määräytyy rakennuksen kerrosalan perusteella niin, että omakotikiinteistön kerroin on viisi (5), rivitalojen kerroin on kolme (3) ja muiden kiinteistöjen kerroin on kaksi (2). Lisäksi huomioidaan tontin ala yksi kertaa rakennuksen kerrosala.

Taseyksikön toiminnan talousarvio ja – suunnitelma vuosille 2022–2027

PERTUNMAAN KUNNAN VESIHUOLTOLAITOS						
Taseyksikön toiminnan talousarvio ja -suunnitelma vv. 2022 - 2027						
Ulkoisen/sisäinen						
	TP 2022	TA 2023	TAE 2024	TS 2025	TS 2026	TS 2027
	€	€	€	t€	t€	t€
Liikevaihto	309 596,00	269 000	309 150	309	309	309
Ulkoisen	282 104,00	236 000	285 000	285	285	285
Sisäinen	27 492,00	33 000	24 150	24	24	24
Valmiiden ja keskener. tuotteiden varastojen lisäys(+) tai vähennys(-)						
Valmistus omaan käyttöön						
Liiketoiminnan muut tuotot						
Materiaalit ja palvelut						
Aineet, tarvikkeet ja tavarat						
Ostot tilikauden aikana (u)	-81 434,00	-81 250	-94 450	-94	-94	-94
Varastojen lisäys(+) tai vähennys(-)						
Palveluiden ostot (u)	-179 971,00	-182 400	-207 150	-207	-207	-207
Palveluiden ostot (s)	-8 312,00	-14 810	-12 700	-13	-13	-13
Henkilöstökulut						
Palkat ja palkkiot	-9 817,00	-8 000	-10 900	-11	-11	-11
Henkilösivukulut						
Eläkekulut	-4 201,00	-3 540	-2 620	-3	-3	-3
Muut henkilösivukulut	-352,00	-500	-350	0	0	0
Poisto ja arvonalentumiset						
Suunnitelman mukaiset poistot	-88 157,00	-80 520	-73 680	-68	-62	-57
Arvonalentumiset						
Liiketoiminnan muut kulut (u)	-300,00	-200	-300	0	0	0
Liiketoiminnan muut kulut (s)	-2 844,00	-3 190	-3 280	-3	-3	-3
Liikelylijäämä/-alijäämä	-65 792,00	-105 410	-96 280	-90	-84	-79
Rahoitustuotot ja -kulut						
Korkokulut						
Muut rahoituskulut						
Yli-/alijäämä ennen satunnaisia eriä						
Satunnaiset tuotot ja kulut						
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia						
Poistoeron lisäys(-) tai vähennys (+)						
Tilikauden yli-/alijäämä	-65 792,00	-105 410	-96 280	-90	-84	-79
Investointiosa						
Vesilaitos	0	0	0	0	0	0
Viemärlaitos	0	0	0	0	0	0
Investoinnit yhteensä	0	0	0	0	0	0

11. Liitteet

11.1. Talousarvion käyttötalousosan rakenne, -osasto ja kustannuspaikkakartta

11.2. Talousarvion suunnitelma 1.1.-31.12.2024 ulkoinen/sisäinen

11.3. Henkilöstön määrä

11.4. Kunnan tietotekniikka ja -liikenne yhteenveto

Vuoden 2024 talousarviossa käyttötalousosan rakenne on seuraava:

1 (4)

Pertunmaan kunta

Osasto- ja kustannuspaikkakartta

Osasto	Kust.paikka	
0000588		PERTUNMAAN KUNTA
	008888	Kunnan yhteiset erät
.00058802		KESKUSVAALILAUTAKUNTA
...58802111	000201	Vaalit
.00058803		TARKASTUSLAUTAKUNTA
	000301	Tarkastuslautakunta
.00058804		KUNNANHALLITUS
..00588041		YLEISHALLINTO
	000401	Kunnanvaltuusto
	000402	Kunnanhallitus
	000403	Toimikunnat
	000404	Hallintopalvelut
	000406	Muu yleishallinto
	000407	Johtoryhmä
	000409	Henkilöstön koulutus
	000410	Suhdetoiminta ja edustus
	000412	Työllistäminen
	000414	Vanhus- ja vammaisneuvosto
	000415	Kuntahistoria
	000416	Lasten kotihoidontuki
	000418	Nuorisoneuvosto
	000423	Verotus
..588042		KESKITETYSTI HOIDETUT TEHTÄVÄT
	000405	Henkilöstöhallinto
	000422	IT
	000424	Taloustoimi ja palkanlaskenta
	000425	Yhteispalvelupiste
	000426	TYKY-toiminta
..588043		ELINKEINOTOIMI
	000431	Yrityspalvelut
	000432	Matkailu
	000433	Joukkoliikenne
	000435	Lapsimyönteisyyden korostaminen
	000437	Veljespirttiprojekti
	000442	Pertun Päivät
	000443	Pienten kuntien elinvoimaa
	000470	Torin elävöittäminen
	000474	Kuntamarkkinointi
.00058805		MAASEUTUTOIMI
	000501	Maaseututoimi

.00058808	SIVISTYS- JA HYVINVOINTILAUTAKUNTA	2 (4)
..00588081	KOULUTOIMI	
	└000801 Koulutoimisto	
	└000820 Sivistyslautakunta	
...05880812	PERUSKOULUT	
....58808121	JAKAMATON OPETUSTOIMI	
	└000802 Henkilöstön koulutus	
	└000803 Peruskoululaisten kuljetus	
	└000804 Erityisopetus	
	└000805 Muu opetus	
	└000814 Pidennetty oppivelvollisuus	
	└000815 Varhenn.pidennetty oppivelvollisuus	
	└000843 Kerhotoiminta 23-24	
	└000863 Tasa-arvo ja yhd.vert. 23-24 esi- ja perusop.	
....58808122	PERTUNMAAN YHTENÄISKOULU	
	└000806 Sisäinen hallinto (PYK)	
	└000807 Opetustoimi (PYK)	
	└000808 Kouluruokailu (PYK)	
	000817 Esiopetus (PYK)	
	000818 Iltapäivätoiminta (PYK)	
...5880813	KESKIASTEEN KOULUTUS	
....58808133	KUNTAYHTYMIEN OPPILAITOKSET	
	000832 Ammattikoulu (Hla)	
...5880814	AIKUISKOULUTUS	
....58808141	Itä-Hämeen kansalaisopisto	
	000838 Kansalaisopisto	
..00588082	VARHAISKASVATUS	
	000869 Varhaiskasv.digitaidot 2022-2023	
	001045 Päiväkoti Keinula	
	001048 Kuortin Kuuttila	
..00588085	KULTTUURI-KIRJASTOTOIMI	
...05880851	KULTTUURIPALVELUT	
	000701 Kulttuuritoimi	
	000702 Taiteen perusopetus	
	000703 Verso	
....58808513	KOTISEUTUTOIMINTA	
	000705 Museo	
...05880852	KIRJASTOPALVELUT	
	000710 Kirjastotoimi	
..00588087	VAPAA-AIKATOIMI	
...05880871	LIIKUNTAPALVELUT	
	000901 Liikuntapalvelut ja järj. tukeminen	
...05880872	NUORISOTYÖ	
	000910 Nuorisotyö ja järjestöjen tukeminen	
	000920 Etsivä nuorisotyö 23-24	
	000921 Harrastamisen Suomen malli 23-24	
..0058808	HYVINVOINNIN JA TERVEYDEN EDISTÄMINEN	
	000950 Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen	

...05881058	ELÄINLÄÄKINTÄH. JA YMPÄRISTÖ- JA TERV. SUOJELU	3 (4)
....58810581	ELÄINLÄÄKINTÄHUOLTO	
	└001093 Eläinlääkintähuolto	
....58810582	YMPÄRISTÖ- JA TERV.SUOJ. TOIMI	
	└001094 Ympäristö- ja terv.suojelutoimi	
.00058814	TEKNISTEN JA YMP.PALVELUIDEN LAUTAKUNTA	
..00588141	TEKNINEN HALLINTO	
	└001101 Tekninen hallinto	
	└001102 Konekeskus	
	└001191 Latukone	
	└001192 Avant kiinteistötraktori	
..00588142	YLEISET TYÖT	
	└000902 Ulkoilualueet	
	└000903 Koirakiven kenttä	
	└001104 Yleiskaavoitus	
	└001105 Kaavoitus	
	└001106 Mittaustoimi	
	└001107 Liikenneväylät	
	001109 Kaava-alueiden raivaukset	
	001110 Puistot ym.	
	001111 Venepaikat	
	001112 Terminaalit	
	001113 Tarvikevarasto Kuortintie	
	001115 Jätehuolto	
	001116 Tarvikevarasto Toivolantie	
..00588143	KIINTEISTÖT	
...05881431	KUNNAN KÄYTÖSSÄ	
	001114 Kuortin kylätalo kiint.hoito	
	001117 Yhtenäiskoulu kiint.hoito	
	001118 Kisaranta kiint.hoito	
	001134 Museon kiinteistönhoito	
	001135 Kansantalo	
	001160 Kunnavirastotalo	
	001162 Palotalo	
	001163 Muut kunnan käytössä olevat kiinteistöt	
	001164 Palotoimen kiinteistönhoito	
	001171 Kiinteistönhoitotoimi	
	001172 Jokitupa kiinteistönhoito	
	001175 Terveysaseman kiinteistönhoito	
	001176 Rinnehovin kiinteistönhoito	
	001177 Keinulan kiinteistönhoito	
	001178 Kuuttilan kiinteistönhoito	
	001179 Pertunrinne M2	
	001185 Nuorisotalo	
...05881432	VUOKRATUT	
	001125 Kuortinrinne	
	001136 Mansikkamäki	
	001137 Pertunlehto	
	001151 Muut vuokratut kiinteistöt	
	001159 Veljespirtti	

..5881433		TEOLLISUUSHALLIT	4 (4)
	▾001166	Teollisuushalli (rak. V. 2014)	
	▾001167	Teollisuushalli (v. 2017)	
..05881434		MAA- JA METSÄTILAT	
	▾001180	Maa- ja metsätilat	
	▾001183	Sorakuopat	
..00588144		VESIHUOLTOLAITOKSET	
	▾001188	Vesilaitos	
	▾001189	Viemärlaitos	
..588147		RAKENNUSVALVONTA	
	▾001301	Rakennusvalvonta	

Talousarvio ja suunnitelma

Hallintokunnan ehdotus

EUR

Ulkoinen/Sisäinen

01.01.2024 - 31.12.2024

2022	2023	2024	%	2025	Tilinp. 2026	Ed.budj	Budj.	Muutos	TS2 tuh.	TS3 tuh.
00058802 KESKUSVAALILAUTAKUNTA										
	33000	Toimintatuotot			3.893				5	
	34000	Toimintakulut			-6.506	-11.710	-16.300	39,2	-15	-16
	34999	Toimintakate			-2.613	-11.710	-16.300	39,2	-10	-16
	36999	Vuosikate			-2.613	-11.710	-16.300	39,2	-10	-16
	38499	Tilikauden tulos			-2.613	-11.710	-16.300	39,2	-10	-16
	39999	Tilikauden ylijäämä / alijäämä			-2.613	-11.710	-16.300	39,2	-10	-16
00058803 TARKASTUSLAUTAKUNTA										
	34000	Toimintakulut			-22.522	-22.540	-23.550	4,5	-24	-24
	34999	Toimintakate			-22.522	-22.540	-23.550	4,5	-24	-24
	36999	Vuosikate			-22.522	-22.540	-23.550	4,5	-24	-24
	38499	Tilikauden tulos			-22.522	-22.540	-23.550	4,5	-24	-24
	39999	Tilikauden ylijäämä / alijäämä			-22.522	-22.540	-23.550	4,5	-24	-24
00588041 YLEISHALLINTO										
	33000	Toimintatuotot			49.815	45.600	45.700	0,2	46	46
	34000	Toimintakulut			-700.510	-485.840	-461.210	-5,1	-761	-761
	34999	Toimintakate			-650.695	-440.240	-415.510	-5,6	-716	-716
	36999	Vuosikate			-650.695	-440.240	-415.510	-5,6	-716	-716
	37000	Poistot ja arvonalentumiset			-93	-60	-30	-50,0	0	0
	38000	Satunnaiset erät			-4.657					
	38499	Tilikauden tulos			-655.445	-440.300	-415.540	-5,6	-716	-716
	39999	Tilikauden ylijäämä / alijäämä			-655.445	-440.300	-415.540	-5,6	-716	-716
00588042 KESKITETYSTI HOIDETUT TEHTÄVÄT										
	33000	Toimintatuotot			11.212	8.900	9.000	1,1	9	9
	34000	Toimintakulut			-295.543	-275.390	-276.550	0,4	-277	-277
	34999	Toimintakate			-284.332	-266.490	-267.550	0,4	-268	-268
	36000	Rahoitustuotot ja -kulut			-60					

Talousarvio ja suunnitelma							
Hallintokunnan ehdotus							EUR
<u>Ulkoinen/Sisäinen</u>	<u>01.01.2024 - 31.12.2024</u>						
	Tilinp. 2022	Ed.budj 2023	Budj. 2024	Muutos %	TS2 tuh. 2025	TS3 tuh. 2026	
36999 Vuosikate	-284.391	-266.490	-267.550	0,4	-268	-268	
37000 Poistot ja arvonalentumiset	-542	-330	-240	-27,3	0	0	
38499 Tilikauden tulos	-284.933	-266.820	-267.790	0,4	-268	-268	
39999 Tilikauden ylijäämä / alijäämä	-284.933	-266.820	-267.790	0,4	-268	-268	
00588043 ELINKEINOTOIMI							
33000 Toimintatuotot	60.622	119.270		-100,0			
34000 Toimintakulut	-180.102	-250.790	-88.860	-64,6	-89	-89	
34999 Toimintakate	-119.479	-131.520	-88.860	-32,4	-89	-89	
36000 Rahoitustuotot ja -kulut	-11						
36999 Vuosikate	-119.491	-131.520	-88.860	-32,4	-89	-89	
38499 Tilikauden tulos	-119.491	-131.520	-88.860	-32,4	-89	-89	
39999 Tilikauden ylijäämä / alijäämä	-119.491	-131.520	-88.860	-32,4	-89	-89	
00588045 PALO- JA PELASTUSTOIMI							
34000 Toimintakulut	-166.209						
34999 Toimintakate	-166.209	0	0		0	0	
36999 Vuosikate	-166.209	0	0		0	0	
38499 Tilikauden tulos	-166.209	0	0	0	0	0	
39999 Tilikauden ylijäämä / alijäämä	-166.209	0	0		0	0	
00058804 KUNNANHALLITUS							
33000 Toimintatuotot	121.649	173.770	54.700	-68,5	55	55	
34000 Toimintakulut	-1.342.363	-1.012.020	-826.620	-18,3	-1.127	-1.127	
34999 Toimintakate	-1.220.714	-838.250	-771.920	-7,9	-1.072	-1.072	
36000 Rahoitustuotot ja -kulut	-71						
36999 Vuosikate	-1.220.785	-838.250	-771.920	-7,9	-1.072	-1.072	
37000 Poistot ja arvonalentumiset	-635	-390	-240	-38,5	0	0	
38000 Satunnaiset erät	-4.657						
38499 Tilikauden tulos	-1.226.077	-838.640	-772.160	-7,9	-1.072	-1.072	
39999 Tilikauden ylijäämä / alijäämä	-1.226.077	-838.640	-772.160	-7,9	-1.072	-1.072	

Talousarvio ja suunnitelma

Hallintokunnan ehdotus

EUR

Ulkoinen/Sisäinen

01.01.2024 - 31.12.2024

	Tilinp. 2022	Ed.budj 2023	Budj. 2024	Muutos %	TS2 tuh. 2025	TS3 tuh. 2026	
00058805 MAASEUTUTOIMI							
34000 Toimintakulut	-25.750	-18.000	-15.000	-16,7	-15	-15	
34999 Toimintakate	-25.750	-18.000	-15.000	-16,7	-15	-15	
36999 Vuosikate	-25.750	-18.000	-15.000	-16,7	-15	-15	
38499 Tilikauden tulos	-25.750	-18.000	-15.000	-16,7	-15	-15	-15
39999 Tilikauden ylijäämä / alijäämä	-25.750	-18.000	-15.000	-16,7	-15	-15	
05880812 PERUSKOULUT							
33000 Toimintatuotot	101.195	66.510	90.320	35,8	90	90	
34000 Toimintakulut	-2.012.050	-2.143.020	-2.029.480	-5,3	-2.029	-2.029	
34999 Toimintakate	-1.910.855	-2.076.510	-1.939.160	-6,6	-1.939	-1.939	
36999 Vuosikate	-1.910.855	-2.076.510	-1.939.160	-6,6	-1.939	-1.939	
37000 Poistot ja arvonalentumiset	-6.715	-4.030	-2.400	-40,4	-1	-1	
38499 Tilikauden tulos	-1.917.569	-2.080.540	-1.941.560	-6,7	-1.941	-1.940	
39999 Tilikauden ylijäämä / alijäämä	-1.917.569	-2.080.540	-1.941.560	-6,7	-1.941	-1.940	
05880813 KESKIASTEEN KOULUTUS							
34000 Toimintakulut	-126	-600	-200	-66,7	0	0	
34999 Toimintakate	-126	-600	-200	-66,7	0	0	
36999 Vuosikate	-126	-600	-200	-66,7	0	0	
38499 Tilikauden tulos	-126	-600	-200	-66,7	0	0	0
39999 Tilikauden ylijäämä / alijäämä	-126	-600	-200	-66,7	0	0	
05880814 AIKUISKOULUTUS							
33000 Toimintatuotot	149		120	100,0	0	0	
34000 Toimintakulut	-16.134	-53.160	-54.760	3,0	-55	-55	
34999 Toimintakate	-15.985	-53.160	-54.640	2,8	-55	-55	
36999 Vuosikate	-15.985	-53.160	-54.640	2,8	-55	-55	
38499 Tilikauden tulos	-15.985	-53.160	-54.640	2,8	-55	-55	-55
39999 Tilikauden ylijäämä / alijäämä	-15.985	-53.160	-54.640	2,8	-55	-55	

Talousarvio ja suunnitelma							
Hallintokunnan ehdotus							
Ulkoisen/Sisäisen							
01.01.2024 - 31.12.2024							
	Tilinp.	Ed.budj	Budj.	Muutos	TS2 tuh.	TS3 tuh.	
	2022	2023	2024	%	2025	2026	
00588081 KOULUTOIMI							
33000 Toimintatuotot	101.344	66.510	90.440	36,0	90	90	
34000 Toimintakulut	-2.028.310	-2.196.780	-2.084.440	-5,1	-2.084	-2.084	
34999 Toimintakate	-1.926.966	-2.130.270	-1.994.000	-6,4	-1.994	-1.994	
36999 Vuosikate	-1.926.966	-2.130.270	-1.994.000	-6,4	-1.994	-1.994	
37000 Poistot ja arvonalentumiset	-6.715	-4.030	-2.400	-40,4	-1	-1	
38499 Tilikauden tulos	-1.933.681	-2.134.300	-1.996.400	-6,5	-1.995	-1.995	
39999 Tilikauden ylijäämä / alijäämä	-1.933.681	-2.134.300	-1.996.400	-6,5	-1.995	-1.995	
05880821 VARHAISKASVATUS							
33000 Toimintatuotot	57.425	66.500	64.500	-3,0	65	65	
34000 Toimintakulut	-615.388	-607.000	-719.900	18,6	-720	-720	
-557.963 -540.500 -655.400 21,3 -655 -655							34999 Toimintakate
36999 Vuosikate	-557.963	-540.500	-655.400	21,3	-655	-655	
37000 Poistot ja arvonalentumiset	-47	-30	-20	-33,3	0	0	
38499 Tilikauden tulos	-558.010	-540.530	-655.420	21,3	-655	-655	
39999 Tilikauden ylijäämä / alijäämä	-558.010	-540.530	-655.420	21,3	-655	-655	
00588082 VARHAISKASVATUS							
33000 Toimintatuotot	57.425	66.500	64.500	-3,0	65	65	
34000 Toimintakulut	-615.388	-607.000	-719.900	18,6	-720	-720	
34999 Toimintakate	-557.963	-540.500	-655.400	21,3	-655	-655	
36999 Vuosikate	-557.963	-540.500	-655.400	21,3	-655	-655	
37000 Poistot ja arvonalentumiset	-47	-30	-20	-33,3	0	0	
38499 Tilikauden tulos	-558.010	-540.530	-655.420	21,3	-655	-655	
39999 Tilikauden ylijäämä / alijäämä	-558.010	-540.530	-655.420	21,3	-655	-655	
05880851 KULTTUURIPALVELUT							
33000 Toimintatuotot	3.812	350		-100,0			
34000 Toimintakulut	-85.666	-52.920	-47.950	-9,4	-48	-48	
34999 Toimintakate	-81.854	-52.570	-47.950	-8,8	-48	-48	

		Talousarvio ja suunnitelma						
Hallintokunnan ehdotus		EUR						
Ulkoinen/Sisäinen		01.01.2024 - 31.12.2024						
		Tilinp. 2022	Ed.budj 2023	Budj. 2024	Muutos %	TS2 tuh. 2025	TS3 tuh. 2026	
36000	Rahoitustuotot ja -kulut	-5						
36999	Vuosikate	-81.859	-52.570	-47.950	-8,8	-48	-48	
38499	Tilikauden tulos	-81.859	-52.570	-47.950	-8,8	-48	-48	-48
39999	Tilikauden ylijäämä / alijäämä	-81.859	-52.570	-47.950	-8,8	-48	-48	
05880852 KIRJASTOPALVELUT								
33000	Toimintatuotot	104						
34000	Toimintakulut	-146.317	-133.850	-133.860		-134	-134	
34999	Toimintakate	-146.213	-133.850	-133.860		-134	-134	
36999	Vuosikate	-146.213	-133.850	-133.860		-134	-134	
38499	Tilikauden tulos	-146.213	-133.850	-133.860		-134	-134	-134
39999	Tilikauden ylijäämä / alijäämä	-146.213	-133.850	-133.860		-134	-134	
00588085 KULTTUURI-KIRJASTOTOIMI								
33000	Toimintatuotot	3.916	350		-100,0			
34000	Toimintakulut	-231.983	-186.770	-181.810	-2,7	-182	-182	34999 Toimintakate
-228.067	-186.420	-181.810	-2,5	-182	-182			
36000	Rahoitustuotot ja -kulut	-5						
36999	Vuosikate	-228.072	-186.420	-181.810	-2,5	-182	-182	
38499	Tilikauden tulos	-228.072	-186.420	-181.810	-2,5	-182	-182	-182
39999	Tilikauden ylijäämä / alijäämä	-228.072	-186.420	-181.810	-2,5	-182	-182	
05880871 LIIKUNTAPALVELUT								
33000	Toimintatuotot	975	36.530	30.470	-16,6	30	30	
34000	Toimintakulut	-44.112	-47.190	-42.520	-9,9	-43	-43	
34999	Toimintakate	-43.138	-10.660	-12.050	13,0	-12	-12	
36000	Rahoitustuotot ja -kulut	-2						
36999	Vuosikate	-43.140	-10.660	-12.050	13,0	-12	-12	
38499	Tilikauden tulos	-43.140	-10.660	-12.050	13,0	-12	-12	-12
39999	Tilikauden ylijäämä / alijäämä	-43.140	-10.660	-12.050	13,0	-12	-12	

Talousarvio ja suunnitelma							
Hallintokunnan ehdotus							
Ulkoinen/Sisäinen							
01.01.2024 - 31.12.2024							
	Tilinp.	Ed.budj	Budj.	Muutos	TS2 tuh.	TS3 tuh.	
	2022	2023	2024	%	2025	2026	
05880872 NUORISOTYÖ							
33000 Toimintatuotot	22.634	23.750	21.210	-10,7	21	21	
34000 Toimintakulut	-75.777	-90.610	-81.630	-9,9	-82	-82	
34999 Toimintakate	-53.143	-66.860	-60.420	-9,6	-60	-60	
36999 Vuosikate	-53.143	-66.860	-60.420	-9,6	-60	-60	
38499 Tilikauden tulos	-53.143	-66.860	-60.420	-9,6	-60	-60	-60
39999 Tilikauden ylijäämä / alijäämä	-53.143	-66.860	-60.420	-9,6	-60	-60	
00588087 VAPAA-AIKATOIMI							
33000 Toimintatuotot	23.608	60.280	51.680	-14,3	52	52	
34000 Toimintakulut	-119.889	-137.800	-124.150	-9,9	-124	-124	
34999 Toimintakate	-96.281	-77.520	-72.470	-6,5	-72	-72	
36000 Rahoitustuotot ja -kulut	-2						
36999 Vuosikate	-96.283	-77.520	-72.470	-6,5	-72	-72	
38499 Tilikauden tulos	-96.283	-77.520	-72.470	-6,5	-72	-72	-72
39999 Tilikauden ylijäämä / alijäämä	-96.283	-77.520	-72.470	-6,5	-72	-72	
05880881 HYVINVOINNIN JA TERVEYDEN EDISTÄMINEN							
33000 Toimintatuotot		18.000	14.930	-17,1	15	15	
34000 Toimintakulut	-17.447	-19.430	-17.870	-8,0	-18	-18	34999 Toimintakate
-17.447	-1.430	-2.940	105,6				
36999 Vuosikate	-17.447	-1.430	-2.940	105,6	-3	-3	
38499 Tilikauden tulos	-17.447	-1.430	-2.940	105,6	-3	-3	-3
39999 Tilikauden ylijäämä / alijäämä	-17.447	-1.430	-2.940	105,6	-3	-3	
00588088 HYVINVOINNIN JA TERVEYDEN EDISTÄMINEN							
33000 Toimintatuotot		18.000	14.930	-17,1	15	15	
34000 Toimintakulut	-17.447	-19.430	-17.870	-8,0	-18	-18	
34999 Toimintakate	-17.447	-1.430	-2.940	105,6	-3	-3	
36999 Vuosikate	-17.447	-1.430	-2.940	105,6	-3	-3	

		Talousarvio ja suunnitelma						
Hallintokunnan ehdotus								EUR
Ulkoinen/Sisäinen		01.01.2024 - 31.12.2024						
		Tilinp. 2022	Ed.budj 2023	Budj. 2024	Muutos %	TS2 tuh. 2025	TS3 tuh. 2026	
38499	Tilikauden tulos	-17.447	-1.430	-2.940	105,6	-3	-3	
39999	Tilikauden ylijäämä / alijäämä	-17.447	-1.430	-2.940	105,6	-3	-3	
00058808 SIVISTYS JA HYVINVOINTILAUTAKUNTA								
33000	Toimintatuotot	186.293	211.640	221.550	4,7	222	222	
34000	Toimintakulut	-3.013.017	-3.147.780	-3.128.170	-0,6	-3.128	-3.128	
34999	Toimintakate	-2.826.724	-2.936.140	-2.906.620	-1,0	-2.907	-2.907	
36000	Rahoitustuotot ja -kulut	-8						
36999	Vuosikate	-2.826.731	-2.936.140	-2.906.620	-1,0	-2.907	-2.907	
37000	Poistot ja arvonalentumiset	-6.762	-4.060	-2.400	-40,9	-1	-1	
38499	Tilikauden tulos	-2.833.493	-2.940.200	-2.909.020	-1,1	-2.908	-2.907	
39999	Tilikauden ylijäämä / alijäämä	-2.833.493	-2.940.200	-2.909.020	-1,1	-2.908	-2.907	
00588101 SOSIAALITYÖ								
34000	Toimintakulut	-9.131						
34999	Toimintakate	-9.131	0	0		0	0	
36999	Vuosikate	-9.131	0	0		0	0	
38499	Tilikauden tulos	-9.131	0	0		0	0	
39999	Tilikauden ylijäämä / alijäämä	-9.131	0	0		0	0	
00588105 TERVEYSTOIMI								
33000	Toimintatuotot	1.295						
34000	Toimintakulut	-9.852.733	-69.000	-54.550	-20,9	-55	-55	
34999	Toimintakate	-9.851.439	-69.000	-54.550	-20,9	-55	-55	
36999	Vuosikate	-9.851.439	-69.000	-54.550	-20,9	-55	-55	37000 Poistot ja arvonalentumiset
-1.075	-850	-600	-29,4	-1	-1			
38499	Tilikauden tulos	-9.852.514	-69.850	-55.150	-21,0	-55	-55	
39999	Tilikauden ylijäämä / alijäämä	-9.852.514	-69.850	-55.150	-21,0	-55	-55	
00058810 SOSIAALI- JA TERVEYSTOIMI								

Talousarvio ja suunnitelma							
Hallintokunnan ehdotus							EUR
<u>Ulkoinen/Sisäinen</u>	<u>01.01.2024 - 31.12.2024</u>						
	Tilinp. 2022	Ed.budj 2023	Budj. 2024	Muutos %	TS2 tuh. 2025	TS3 tuh. 2026	
33000 Toimintatuotot	1.295						
34000 Toimintakulut	-9.861.864	-69.000	-54.550	-20,9	-55	-55	
34999 Toimintakate	-9.860.569	-69.000	-54.550	-20,9	-55	-55	
36999 Vuosikate	-9.860.569	-69.000	-54.550	-20,9	-55	-55	
37000 Poistot ja arvonalentumiset	-1.075	-850	-600	-29,4	-1	-1	
38499 Tilikauden tulos	-9.861.644	-69.850	-55.150	-21,0	-55	-55	
39999 Tilikauden ylijäämä / alijäämä	-9.861.644	-69.850	-55.150	-21,0	-55	-55	
00588141 TEKINEN HALLINTO							
33000 Toimintatuotot	6.835	4.000	5.000	25,0	5	5	
34000 Toimintakulut	-8.296	-26.020	-23.720	-8,8	-24	-24	
34999 Toimintakate	-1.461	-22.020	-18.720	-15,0	-19	-19	
36999 Vuosikate	-1.461	-22.020	-18.720	-15,0	-19	-19	
37000 Poistot ja arvonalentumiset	-750	-560	-360	-35,7	0	0	
38499 Tilikauden tulos	-2.210	-22.580	-19.080	-15,5	-19	-19	
39999 Tilikauden ylijäämä / alijäämä	-2.210	-22.580	-19.080	-15,5	-19	-19	
00588142 YLEISET TYÖT							
33000 Toimintatuotot	66.335	23.350	22.400	-4,1	22	22	
34000 Toimintakulut	-379.787	-319.450	-292.590	-8,4	-293	-293	
34999 Toimintakate	-313.451	-296.100	-270.190	-8,8	-270	-270	
36999 Vuosikate	-313.451	-296.100	-270.190	-8,8	-270	-270	
37000 Poistot ja arvonalentumiset	-123.489	-101.440	-74.640	-26,4	-61	-50	
38499 Tilikauden tulos	-436.941	-397.540	-344.830	-13,3	-331	-321	
39999 Tilikauden ylijäämä / alijäämä	-436.941	-397.540	-344.830	-13,3	-331	-321	
00588143 KIINTEISTÖT							
33000 Toimintatuotot	1.318.835	1.271.910	1.260.340	-0,9	1.200	1.200	
34000 Toimintakulut	-1.033.127	-1.119.170	-1.057.750	-5,5	-1.070	-1.070	

Talousarvio ja suunnitelma

Hallintokunnan ehdotus

EUR

Ulkoinen/Sisäinen

01.01.2024 - 31.12.2024

	Tilinp. 2022	Ed.budj 2023	Budj. 2024	Muutos %	TS2 tuh. 2025	TS3 tuh. 2026	
34999 Toimintakate	285.708	152.740	202.590	32,6	130	130	130
36999 Vuosikate	285.708	152.740	202.590	32,6	130	130	37000
Poistot ja arvonalentumiset	-260.738	-226.470	-223.680	-1,2	-222	-214	
38000 Satunnaiset erät	-65.194						
38499 Tilikauden tulos	-40.224	-73.730	-21.090	-71,4	-91	-84	
39999 Tilikauden ylijäämä / alijäämä	-40.224	-73.730	-21.090	-71,4	-91	-84	
00588144 VESIHUOLTOLAITOKSET							
33000 Toimintatuotot	309.596	269.000	309.150	14,9	309	309	
34000 Toimintakulut	-287.232	-293.890	-331.750	12,9	-332	-332	
34999 Toimintakate	22.364	-24.890	-22.600	-9,2	-23	-23	
36999 Vuosikate	22.364	-24.890	-22.600	-9,2	-23	-23	
37000 Poistot ja arvonalentumiset	-88.157	-80.520	-73.680	-8,5	-68	-62	
38499 Tilikauden tulos	-65.793	-105.410	-96.280	-8,7	-90	-85	
39999 Tilikauden ylijäämä / alijäämä	-65.793	-105.410	-96.280	-8,7	-90	-85	
00588146 TIETOIMITUKSET							
34000 Toimintakulut	-23.147	-1.370		-100,0			
34999 Toimintakate	-23.147	-1.370	0	-100,0	0	0	
36999 Vuosikate	-23.147	-1.370	0	-100,0	0	0	
38499 Tilikauden tulos	-23.147	-1.370	0	-100,0	0	0	0
39999 Tilikauden ylijäämä / alijäämä	-23.147	-1.370	0	-100,0	0	0	
00588147 RAKENNUSVALVONTA							
33000 Toimintatuotot	35.373	40.500	30.000	-25,9	30	30	
34000 Toimintakulut	-74.891	-74.040	-75.240	1,6	-75	-75	
34999 Toimintakate	-39.518	-33.540	-45.240	34,9	-45	-45	
36999 Vuosikate	-39.518	-33.540	-45.240	34,9	-45	-45	
38499 Tilikauden tulos	-39.518	-33.540	-45.240	34,9	-45	-45	-45
39999 Tilikauden ylijäämä / alijäämä	-39.518	-33.540	-45.240	34,9	-45	-45	

Talousarvio ja suunnitelma						
Hallintokunnan ehdotus						
Ulkoinen/Sisäinen						
01.01.2024 - 31.12.2024						
	Tilinp. 2022	Ed.budj 2023	Budj. 2024	Muutos %	TS2 tuh. 2025	TS3 tuh. 2026
00588148 RUOKAPALVELUKESKUS						
33000 Toimintatuotot	375.924					
34000 Toimintakulut	-380.752	-4.650		-100,0		
34999 Toimintakate	-4.828	-4.650	0	-100,0	0	0
36999 Vuosikate	-4.828	-4.650	0	-100,0	0	0

Talousarvio ja suunnitelma

Hallintokunnan ehdotus

EUR

Ulkoinen/Sisäinen

01.01.2024 - 31.12.2024

	Tilinp.	Ed.budj	Budj.	Muutos	TS2 tuh.	TS3 tuh.
	2022	2023	2024	%	2025	2026
37000 Poistot ja arvonalentumiset	-2.008	-1.460	-120	-91,8	0	0
38499 Tilikauden tulos	-6.836	-6.110	-120	-98,0	0	0
39999 Tilikauden ylijäämä / alijäämä	-6.836	-6.110	-120	-98,0	0	0
00058814 TEKNINEN LAUTAKUNTA						
33000 Toimintatuotot	2.112.897	1.608.760	1.626.890	1,1	1.567	1.567
34000 Toimintakulut	-2.187.230	-1.838.590	-1.781.050	-3,1	-1.793	-1.793
34999 Toimintakate	-74.333	-229.830	-154.160	-32,9	-226	-226
36999 Vuosikate	-74.333	-229.830	-154.160	-32,9	-226	-226
37000 Poistot ja arvonalentumiset	-475.142	-410.450	-372.480	-9,3	-351	-327
38000 Satunnaiset erät	-65.194					
38499 Tilikauden tulos	-614.669	-640.280	-526.640	-17,7	-577	-553
39999 Tilikauden ylijäämä / alijäämä	-614.669	-640.280	-526.640	-17,7	-577	-553
00000588 PERTUNMAAN KUNTA 2018-						
33000 Toimintatuotot	2.662.778	1.994.170	1.903.140	-4,6	1.848	1.843
34000 Toimintakulut	-16.461.022	-6.119.640	-5.845.240	-4,5	-6.156	-6.157
34999 Toimintakate	-13.798.244	-4.125.470	-3.942.100	-4,4	-4.308	-4.314
35000 Verotulot	6.733.835	3.778.000	3.860.000	2,2	3.948	4.095
35500 Valtionosuudet	6.294.333	-355.280	-511.990	44,1	-205	-230
36000 Rahoitustuotot ja -kulut	106.662	-23.200	-206.100	788,4	-160	-125
36999 Vuosikate	-663.414	-725.950	-800.190	10,2	-725	-574
37000 Poistot ja arvonalentumiset	-483.614	-415.750	-375.720	-9,6	-353	-328
38000 Satunnaiset erät	726.101	4.114.000	1.185.910	-71,2	1.088	913
38499 Tilikauden tulos	-420.927	2.972.300	10.000	-99,7	10	10
39999 Tilikauden ylijäämä / alijäämä	-420.927	2.972.300	10.000	-99,7	10	10

**HENKILÖSTÖSUUNNITELMA 2022 - 2027 KUNNANHALLITUKSEN ESITYS
VIRAT JA TOIMET OSASTOITTAIN**

	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Kunnanjohtaja	1	1	1	1	1	1
HALLINTO- JA TALOUSOSASTO						
Kirjanpitäjä	1	1	1	1	1	1
Hallinto- ja palkkasihteeri	1	1	1	1	1	1
Toimistosihteeri	2	2	2	2	2	2
ICT-asiantuntija	1	1	1	1	1	1
Palvelusihteeri	1	1	1	0,5	0,5	0,5
YHTEENSÄ	6	6	6	5,5	5,5	5,5
SIVISTYSOSASTO						
Sivistystoimenjohtaja-rehtori	1	1	1	1	1	1
Toimistosihteeri	1	1	1	1	1	1
Lehtori	2,5	2	2	2	2	2
Luokanopettaja	5	5	5	5	5	5
Esiluokanopettaja	1	1	0,5	-	-	-
Tuntiopettaja	3	3	3	3	3	3
Erityisopettaja	1,5	1,5	1	1	1	1
Erityisloukanopettaja	1,5	1	1	1	1	1
Koulunkäynninohjaaja	6,5	7	6,5	6	6	6
Henkilökohtainen ohjaaja	0,5	-	-	-	-	-
Taiteen perusopettaja	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Vapaa-aikasihteeri	0,2	-	-	-	-	-
Etsivä nuorisotyöntekijä	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
Nuorisotyöntekijä	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
Liikunta- ja hyvinvointi-ohjaaja	1	1	1	1	1	1
YHTEENSÄ	25,8	24,6	23,1	22,1	22,1	22,1
VARHAISKASVATUS						
Päiväkodin johtaja	0,5	1	1	1	1	1
Lastentarhanopettaja	2	2	2	2	2	2
Lastenhoitaja	3	2,5	3,5	3	3	2
Lähihoitaja	1	1	1	1	1	1
Ryhmäperhepv.hoitaja	3	2,5	2,5	2	2	2
Päiväkotihuoltaja	1	1	1	1	1	1
YHTEENSÄ	10,5	10	11	10	10	9

TEKNINEN OSASTO	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Tekninen johtaja- rakennustarkastaja	1	1	1	1	1	1
Toimistosihtööri	1	1	1	1	1	1
Kesätyöntekijä	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
Vesihuoltolaitoksen hoitaja	17.1.22 asti	-	-	-	-	-
Työnjohtaja /kirvesmies	1	1	1	1	1	1
Ulkoilualueiden hoitaja	1	0,5	-	-	-	-
Sekatyömies	2	2	2	2	2	2
Ruokapalvelupäällikkö	1	-	-	-	-	-
Keittäjä	5	-	-	-	-	-
YHTEENSÄ	13,5	6,0	5,5	5,5	5,5	5,5
Täytettyjä virkoja tai toimia yhteensä	56,8	47,6	46,6	44,1	44,1	43,1

Kunnan tietotekniikka ja -liikenne

Yhteenveto

Mobiililiittymät Telialta 62 kpl

Tietoliikenneyhteydet

- alueverkko yhteishankintana 2021-2024, MPY
- kuituverkko Kirkonkylän alueella (Keinula, kunnantalo ja koulut)
- Kuuttila, Kylätalo ja Kisaranta 4G-tekniikalla
- Jokituvalla on käytössä erillinen Telian 4G-yhteys

Verkkoratkaisu

- LAN ja WAN palveluna, MPY

Palvelimet

- 2 (vuoden 2024 alusta) Windows 2012 -virtuaalipalvelinta palveluna, MPY

Laiteinventaari

- itse asennettu open source -ratkaisu OCS Inventory NG + GLPI (tietokoneet)

Työasemat ja kannettavat

- hallinnossa 48 kpl, joista osa erityiskäytössä tai varakoneina
- koulussa 64 kpl (käytössä oleva määrä elää)
- oppilaskäytössä 70 Chromebookia

Tietoturva

- F-Secure (WithSecure) Client Security Premium omassa hallinnassa
- Microsoftin pilvipalveluissa kaksivaiheinen autentikointi

Mobiililaitteet

- n. 25 kpl eri-ikäisiä Android-puhelimia
- 10 kpl Android-tabletteja 4G-liittymiseen kunnanhallituksen käytössä
- päiväkodeissa muutama iPad ja Adroid-tabletti
- 10 Linux-konetta nuorimpien oppilaiden käytettävissä (GCompris)
- koulussa n. 40 eri-ikäistä iPadia

Toimisto-ohjelmisto

- arviolta 25 kpl toimivia Office 2013 ja 2016 -asennuksia (Windows 10 upgrade rikkoi käyttöoikeuden useista koneista, selvitelty tuloksetta Microsoftin suuntaan)
- 105 kpl M365 Business Basic -lisenssejä (Hansel-kilpailutus)

Tulostus

- keskitetty tulostusratkaisu turvatulostusominaisuudella, johon kytketty viisi tulostinta (hallinto, tekn. tsto, uusi koulu, vanha koulu, Keinula)
- joitakin työpöytätulostimia hallinnossa ja päiväkodeissa

Esitustekniikka

- koululla jokaisessa luokassa sekä ruokasalissa oma dataprojektori
- luokissa myös dokumenttikamerat, eri-ikäisiä laitteita

- kunnantalolla projektorit valtuustosalissa ja kokoushuone 1:ssä
- kaksi satunnaiseen käyttöön lainattavaa kannettavaa projektoria, joista toinen Kylätalolla(?)
- valtuustosalissa äänentoisto ja langaton äänestysjärjestelmä

Laitekatsaus

Kannettavat ja pöytäkoneet on pääosin hankittu ennen vuotta 2020. Koneet toimivat pääosin siedettävästi, mutta ovat jääneet jälkeen tekniikan ja ohjelmistojen kehittyessä. Suurin yksittäinen pullonkaula on koneissa käytettävä perinteinen kiintolevy.

Käytössä oleviin laitteisiin on laskettu mukaan ne, jotka ovat olleet yhteydessä inventointipalvelimeen 1.1.2022 jälkeen. Osa näistä koneista on sittemmin mahdollisesti poistettu käytöstä.

Koulun oppilaskäytössä oleva iPad-kanta on lähes kauttaaltaan vanhentunutta, käyttöjärjestelmä ei enää päivity, ja joitakin sovelluksia ei ole enää saatavana näille. Opettajilla on käytettävissä jokunen uudempi laite. Chromebookit on hankittu kolmessa erässä. Näistä 30 vanhinta on ilmeisesti jäämässä Googlen tuen ulkopuolelle lähiaikoina.

Puhelimet ovat hyvin eri-ikäisiä, osa on julkaistu markkinoille 2016. Joitakin uudempia on hankittu parin viime vuoden aikana mm. siksi, että sähköpostin käytön vaatima todennussovellus ei toimi vanhemmissa puhelimissa.

Koulun dataprojektorit ja dokumenttikamerat ovat pääosin iäkkäämpää sukupolvea. Viimeisimmät uudet esityslaitteet on hankittu vuoden 2021 aikana. Varaosien saatavuus voi olla haasteellista.

Valtuustosalin äänentoistojärjestelmä on lähes kymmenen vuotta vanha. Laitteet toimivat, mutta kuten edellä, varaosien ja mahdollisesti tarvittavien huoltopalveluiden saatavuudesta ei ole takeita. Äänestysjärjestelmästä ei ole esittää arviota.